

MAGYAR-BARÁT.

TARTALOM: — 1 —: HÁROM MAGYAR KARÁCSONYFA. — P. Kollár Kázmér, O. F. M.: HARMATÖZZATOK ÉGI MAGASOK... — Schmidt Béla dr.: T. T. T. — Radvánzsky József: MAGYAR KARÁCSONY. — P. Schrotty Pál, O. F. M.: A PÁPAK TÖRTÉNETI TÁVLATBAN. — Dr. Vööne Pécs Mária: A GRECCIOI ÉJTSZAKA. — P. Návay Kapsztrán, O. F. M.: P. TURCHÁNYI SEBESTYÉN, O. F. M. — Hajnal Ágoston: A BETLEHEMI KIRÁLYHOZ. — P. Gurzó Anaklét dr., O. F. M.: A SZÉKELY CSALÁDOK KARÁCSONYA. — P. Réthy Apollinárisz, O. F. M.: BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSAGUNK. — HIMNUSZ A BOLDOG ANYÁHOZ. (P. Szedő Dénes, O. F. M. ford.) — FERENCES SZEMMEL. — BÖLCSÖSKE. (Betlehemi ünnepélyhez minta) Összeállította: Sall Szilveszter, O. F. M. — P. Szalay Emil, O. F. M.: AZ ANYÁM UTÁN BALLAGOK... — Leánder honvéd: LEVÉL OROSZORSZÁGBÓL. — P. Hajnal Ágoston, O. F. M.: KARÁCSONYI AJÁNDEK. — RENDI ÉLET. — GALAMBÚC. — LEVÉL EGY VIII. GIMNAZISTA BARÁTOMHOZ. — ÚJ KÖNYVEK. — LELKISZÖVETSÉG. — HALOTTAINK. — HIRDETÉS.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 3.60 P., félévre 1.80 P., egyes szám ára 30 fillér.

Csekk száma: 51.581.

A kéziratokat minden hó 25.-ig küldjük a szerkesztőségbe.

Kéziratokat nem őrzünk meg s csak portó mellékelése esetében küldünk vissza.

Levelekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyöngyös, Ferencesek.

Postafiók 103.

Telefon 179.

(Meghívás útján kérjük a szerkesztőt.)

ÚJ KÖNYVEK

ASSISI SZENT FERENC VIRÁGOSKERTJE. Az előszót írta P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök. A szöveget írta P. Szalay Emil, O. F. M. Rajzolta Barta Ernő. Budapest, 1942.

A Fioretti elevenedik meg ebben a munkában. Harminc képből leste meg Barta Ernő a ferences szellem lényegét. Ennek a lelkiségnek kétségtelenül a Fioretti a leghitelesebb forrása. Nem az események történeti hitelessége szempontjából, hanem a legendákba belecsúszott lélek miatt. A maga nemében végtelenül egyszerű életet élnek. Nem is akarnak többet lenni, mint egyszerűek és végtelenül szimplák. Bárholgy élmezőnyük a ferences lélek vonásait, alapjait minden oldalról ebben az egyszerűségben találjuk meg. Csak az egyszerű lélek tud oly közvetlen öntudatában Istenbe pho-ni, mint Szent Ferenc szótja éjszakai borostul az Isten és mindegyiket. Csak az egyszerűség tud úgy megalkodni, ahogy Ferencék „reseményének”, alsó-nálban predikálnak, napról-napra ki-nyitják az utazóknak a kő, hogy meg-ábrándítsák s jól megcsinálják őket. Csak az egyszerűség tiltakozik minden anyagi jó ellen, s jelen meg teljes szegénységben és igénytelenségben. Csak az egyszerűség talál a meg az átat a néplélek-kez, s tud maga is a legnemesebb érte-lemben népi lelket lenni. Az egyszerűség magától értetődően rá oly hévvel az apostoli munkára, mint a ferencesek teszik századok óta. Csak az egyszerűség tud szembé nézni em-bernek, virágnak, daloló madárral, for-rásosobogással. S csak az egyszerűség lélektanában találjuk meg azt a válto-zatos hangulatot, amely egyszer bűnbá-natba merülten siránkozik, máskor ver-senyt kacag a tavasszal, majd szenvedő értanúságban haldoklik, hogy végre is jelenet, amelyben Ferenc odaveti ru-háját atyja lába elé, vagy ahol Ferenc telkenyeren bőjtöl s Istenbe temetkezik 40 napig, együtt hálálkodni a forrás-hoz tett koldult kenyerek mellett s a szent szegénység kegyelméért s elra-

gadtatással dicsőíteni a szegénységet, a jelenések és elragadtatások közvetlen Istenhez-emelkedését megcsodálni, a madaraknak predikálni, Krisztussal, Máriával és a szentekkel beszélgetni, a farkassal kezét fogni, Illést testvér le-kébe látni, Napéneket énekelni. Alver-nán Krisztushoz hasonulni, s a Fioretti-alakok földtől elszakadt és a mennyek-be feledkezett arcában elmerülni. — s megjelen egyszerűben a ferences szellem a maga közvetlenségében és eredetiségében, valami sui generis lelkiség, ame-lyet még leírni is atig lehet a kellő hű-séggel, hanem amelyet élni, bírni, on-tani és sugározni kell! Az élet titkát nem lehet fogalmakba rögzíteni. Hát ez-zel a meglepő és egész súlyával reánk nehezedő tartalommal kerít hatalmába Szent Ferenc szellemének az ereje, ha ezeket az illusztrációkat végignézzük. — Olyan gyöngéden simul ezekhez a képekhez P. Schrotty Pál, tartomány-főnök atyánk előszava, s annyi költői beleéléssel áll elébe P. Szalay Emil, O. F. M. lélekkel áthatott tanulmánya. A mű egész kiállításán, betűinek megvá-

KARACSONYI LEVELEZŐ ÉS ÜD-VÖZLŐ LAPOKAT TOLUNK SZE-REZD BE! A MELLEKELT MEGREN-DELO LAPON JELEZD, MENNYIRE VAN SZÜKSÉGED. AZ EGYSZÍNÜ ÜD-VÖZLŐ KÁRTYA ÁRA 8 FILLER, A SZÍNESÉ 10 FILLER, A SZÍNES LEVE-

tasztásán, klisének kidolgozásán, mi-cialélnak mesteri meghittetésében, a nyomdai kiállítás tökéletességében a művészi ízlés nagyszerű összhangja ér-vényesül. Vannak lelkek, akik a műrés-zet ízlésében találkoznak a Túlnak szépségének lennagöz hatalmával. Ezeknek ajánlom ezt a munkát. Azok-nak, akik szászor is végig tudják la-pozni, s minden képnél egy órát is szemlélődni, akik a művészi lelkével tar-tanak találkozókat akkor, mikor képet néznek, s a vonalaktól a szellemet fel-ismerik. — Köszönjük a művészeknek és íróknak ezt az élményekben gazdag és kiapadhatatlan művészi teljesítményt.

P. Dám Ince dr., O. F. M.

ÚJABB MISSZIÓS FÜZETEK. A missziós gondolat felkarolása minden népnél a vallási finomság és neveltség jele. Csak ennek a bizonyítékát kell meglátnunk abban a szeretetben, amely-lyel magyar népünk a Ferences Világmisz-

ziók c. sorozatot fogadja. Most újabb hat kötetet ismertethetünk meg kedves olvasóinkkal. P. Richard Tivadar, O. F. M.: **Szovjetcillag Kína fölött** c. mun-kájában P. Lazzeri Germán, ferences kínai misszionárius naplójának néhány töredékét mutatja be. Virágozó missziós életet fojtott el a szovjet horda a kínai Hupeh tartomány Chayuenkow nevű he-gyén. P. Lazzeri fogságba került, s hat hónapi szenvedését naplóban örökítette meg. Papini szerint olyan drámai és fe-nnkölt szellemben megirt művel van dolgunk, hogy bátran beleilleszthetnők a szent vértanúk történetébe, a mártýr-ologium-ba. Gologovszky Berárda irgal-mas nővér a kínai élet apró érdekessé-geit veti papírra **Vadvirágok a kínai ugaron** c. füzetében. A női lélek meg-figyelésével zsinesen írja le a társadal-mi élet legkisebb jelenségeit, s ad szá-mot igen egyszerű leírásában arról, ho-gyan él a kínai, s mily formások kö-zött folyik családi és társadalmi élete. A hittérítés kemény munkájának né-hány részletét tárja fel a magyar kínai ferences misszió apostoli prefektusá-nak, P. Lombos Lászlónak a könyve: **Hösi harcok Kína földjén.** Nem oly egy-szerű Kínában keresztelni, mint azt a tórités ithoni fogalmai szerint gondol-nak. Rengeteg téves felfogás, ropant alacsony szempontok és milyen emberi gyarlóságok hozzák a misszionárius út-jába a pogányt. Csak hosszú oktatás tudja a bálitéletet megszüntetni, és evangéliumi egyszerűségbe és őszinte-ségbe öltöztetni Kína leendő kereszté-nyeit. **Csu Klari levelei** szellemes és ta-gadhatatlanul tartalmas leveleit már is-meri olvasónk az Isten Dalosainak há-sábjairól. Ifjúságunk bizonyára nagyon örül, hogy egybegyűjtve veheti kezébe kínai testvéreikének üzeneteit. **A kínai nyomon** poklában címen foglalta össze személyes tapasztalatait a kínai magyar ferences misszió orvosa, P. Gábris Grá-cián. Alig olvashatunk részvetre ger-jesztőbb írást ennél a füzetnél. Távól a mai orvosi tudomány áldásaitól, az egészségügyi viszonyok kezdetleges ál-lapotában mit kell szenvednie millió és millió embernek, nem is lehet szakakba kifejeznünk. Sokat gyűjtöttünk or-vosi felszerelésre magyar katolikusá-inktól. Aki elolvassa azt a kötetet, meg-érti, mit jelent a legkisebb áldozat is ezeknek a szerencsétlen embereknek testi megváltásában. Pedig ezen kívül (Folytatása a boríték 3-ik oldalán)

Ha elolvastad,

küldd honvédismerőseidnek a Magyar Barátot!

MAGYAR BARÁT

FERENCES KÖZLÖNY

XXII. évfolyam 12. sz. 1942. december 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

Három magyar karácsonyfa

szépül a kis Jézus születésnapjára. Az öröm és a boldogság országában angyalkezek díszítetik. Nem olyan, mint a gyermekek mézes-bábos, csokoládés, szaloncukros, angyalhajas karácsonyfája. Az idén másból gyűrik a díszleteket, és másképp fogalmazzák meg a karácsonyi üdvözlést. A csillogó karácsonyfa üzenet az égből az emberiséghez. A magyar karácsonyfa a kis Jézus üzenete a magyar néphez. Oda-viszi az üzenetet, ahol a magyar élet lobog, s ahol a magyar erő feszül. Szenvedő magyarok vagyunk 1942 karácsonyán! Megszokhatták már az égiek, mert többet álltunk sírva a karácsonyfa tövében, mint vigadozva.

Karácsonyfát díszítenek az angyalok... Három karácsonyfa készül az égben...

Egyet nagyon hamar letesznek, messze, ... valahol Oroszországban. Ott, ahol a Don kanyarog. Ahol magyar honvéd arcába veri a havat a hideg téli szél. Ahol a magyar honvéd védi a magyar életet. Ahol az emlékezés mécsese gyújt karácsonyi gyertyát. Az égi szent fán szerető szívek melege reszket. Üzenetek hazulról, szép Magyarországból, otthonról, a meghitt családi fészekből. Fáztok? Itt a szívünk. Messze vagytok? Itt a lelkünk. Veszedelemben vagytok? Véd imánk s szeretetünk. Higyjétek a karácsony lelkeket egyesítő hatalmában! Higyjétek, hogy karácsonyra egyetlen szentéllé egyesül a magyar közösség: otthon van, szeretetei közelében él, boldog találkozásban ölelkezik minden magyar! Apák, férjek, testvérek, gyermekek, barátok, honfiak, bajtársak! A karácsonyfa alatt együtt vagyunk, otthon vagyunk, s nincs távolság, az ezer kilométerek is centikké zsugorodnak össze!

Véresepp piroslik a karácsonyfán... Hősi sírok hótakaróján siklik az égi szán, s hozza közelebb a magyar karácsonyfát...

Egy másikat a vöröskeresztes barakokba, kórházakba, kórházvonatokba visznek. Kissé megenyhül a szenvedés, nem ég annyira a seb, nem fáj a rokantság. Minden szem a kis gyertyák égi fényébe tapad. Remény száll a csüggetegekbe, mosoly a fájdalommalmas arcokra. Hát van öröm és szeretet ezen a világon! Szeretet, mely esodákat mivel. Higyjétek, bajtársak, a szeretet esodatévo erejében. Meglátjátok, hogy a szeretet kezét, lábat, szemet, ... életet ad!

Amíg egy épkezláb ember él e honban, amíg szeretet pislog a szívekben, nem lehet igazi rokkant katona ebben a hazában. Jaj, ha megtagadjuk a szeretetet! Most minden másképp lesz! Nemcsak a hősiesség be-

Benezúr: A szent királyok hódolata.

csületét tartogatja nektek a magyar társadalom, hanem a mindent pótló és kiegészítő szeretetét! Nem szabad megrövidülnötök semmiben azért, mert áldozatot hoztatok értünk s a hazáért!

Könnyesepp reszket a karácsonyfán... Ismerős tájakon szállnak az angyalok...

A harmadikat a magyar otthonnak szánták. Csillog minden, mint régen. Aranydió, aranyalma, sőt játék is akad rajta, mint régen. A gyermeknek semmit sem szabad észrevennie. Énekeljük erős lélekkel, hogy a Krisztus Jézus született..., és Mennyből az angyal..., ne lássa meg az apróság szemünkben a könnyet, ne vegye észre, hogy nekünk most valaki hiányzik... Csak a játékain újjongjon, s ne gondoljon arra, hogy apa, vagy bátya nincs köztünk. Ne tanulja meg ily hamar a bánatot és a sirást. Ez a felnőttek dolga. Csak nekik van lelkük hozzá, hogy elviseljék, csak az ő szívük olyan mély, hogy a mérhetetlen tengert is befogadja. Ne csüggedjete! Lel-

kem jár hozzátok a karácsonyi láng reszketésében... Valahonnan Oroszországból, valamelyik magyar őrlátszról, fedezékek föld alá vájt folyosójáról... Itt járt az angyal, s üzenetet visz tőlem szép hazámba. Hallgassátok meg: a karácsonyi csengő halk szavában, angyali énekek lágy dalában, éjféle mise hangbúgásában, magyar pasztorálék furulyajátékában, betlehemesek fényes csillagában a mi üzenetünk is hirdeti az angyal!

Szellő lebbenti meg a karácsonyfát... Pillanatra megakad az ének, s megremegnek a lelkek.

1942 karácsonyán ilyen véres, ilyen könnyes, ilyen remegő fát szúrtak a földbe az angyalok. Alája tették a kis Jézus jászolatát is. Kis kezében a világ almája, áldást hint rá Magyarországra: Áldás, béke, szeretet aranszálával fonja össze a föld koszorúját és koronáját: a magyar Hazát. Ajkán az örök szavak: Bízattok, én meggyőztem a világot!

— i —

HARMATOZZATOK ÉGI MAGASOK. . .

P. Kollár Kázmér, O. F. M.

A téli reggelek szürkületébe belekondul a harangszó, zsongását átveszi az ének: Harmatozzatok égi magasok...

Az advent a vágyak világa. Elvonul előttünk az Istenesség vágyakozással telített öszövétségi adventje. Ennek a kornak egyetlen alap gondolata: Várom, mert ha késik is, biztos, hogy jön... A várakozás fokozza a vágyat. Izaiásból már kicsattan a könyörgés: *Bár szétszakasztanád az eget és leszállnál... Harmatozzatok égi magasok, nyíljék meg a föld és teremje az Údrözítőt!*...

Ebben az adventi ködös szürkületben három alak bontakozik ki előttünk.

Izaiás: az adventi lélek vágyainak, egetségítő könyörgéseinek karmestere. Ő a nagy látók, az őrszem az adventi vártán, aki tekintetét belefurja messze a nagy időtlen időkbe, az örökkévalóságba, megpillantja ott a nagy királyt, a

békefejedelem országát, aztán bekiáltja az örömhírt a krisztustalanság dermedten sötét éjtszakájába: *Erosítsátok meg a lankadt kezeiket és a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg! Mondjátok a kislelkűeknek: Bátorság! Ne féljete!... Maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek! Aztán tovább furkészi a nagy, mérhetetlen távlatot és meglátja benne a Szület a Gyermekkel: *Ime, egy szűz fogja és fiat szül és neve Emmanuel leszen. Ettől a peretől kezdve pitymallani kezd. Az éjtszakába belezsong az ének: Ébredj ember mély almodból! Megszabadulsz rabságodból! Majd most már a harangok is belekondulnak a pirkadatba: Az Ur elkulde angyalát, hogy köszöntse Szűz Máriát!**

A Rorate evangéliumában kibontakozik a másik vezéralak: az advent homályból: a Szent Szűz; a kegyelemmel teljes. Az ő alakját nem figyelik úgy mint Izaiást, A Profétának külön föl kell rá hívni a figyelmet. Csendes elvonultságában keresi fel őt az égi küldött, hogy közölje vele a Magasságbeli nek akarátát, hogy őt szemelte ki az adventi vágyak beteljesítésére, a messzenéző álmok megvalósítására.

Izaiás Rorate könyörgését harsogja a világmindenség, de a hang mintha elnyomná a lelket.

Az igénytelen szűz, aki most egyszerre az adventi vágyak középpontjába kerül, nem hangoskodik, nem türelmetlenkedik, az örömhírré nem tör ki örömmámorban, nem zeng nagy himnuszokat, csak csendben válaszol: *Ime az Urnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint.*

Mégis ennek a csendes válasznak nagyobb ereje van, mint a legharsogóbb adventi himnuszoknak, mert erre meghusad az ég és leszáll az adventi, álmógiól kézzelfogható valóság: a várt emberi testet öltött Király. A Szűz ömög szárnnyra kap, zeng: vele az egész földkerétség: *Magasztalja az én lelkem az Urat... mert ime mostantól fogva boldognak mond engem minden nemzedék!... Hozzá fizűk: Boldog vagy Szűz Mária, mert beteljesült benned minden, amit nekid az Ur mondott!*

Előjön a harmadik vezéralak is az előhírnök: *Keresztelő Szent János. A gyermek, akiről születésekor az apa megoldódó nyelve jövendöl: *Es te gyermek, a Magasságbeli profétájának fogsz nevetetni, mert az Urnak színe előtt fogsz jární és készíteni fogod az ő útját!**

János már nem a látomások megszáloltja, nem fúrja tekintetét messze távlatokba, nem vár csendes magányban, hanem kilép a nép elé az adventi programmal: *Készítétek az Ur útját! Mikor a bűnbánat keresztiségének hullámaiban ekkészítette a sima és egyenes utat, akkor ráirányítja a figyelmet a sokat várt, de föl nem ismert, áhruhás Királyra: *En csak vízzel kereszteltek, de közöttetek áll akit ti nem ismertek, aki utánam jövendó, megelőzött engem, mert előbb fölt nálam!... Te vagy-e az eljövendő avagy mást várjunk?... Ime az Isten Bíránya, aki elveszi a világot bűneit!**

E három vezéralak az adventi lélek tanítómestere.

Izaiás megtanít furkészni a távlatokat, keresni az Isten országát, szem előtt tartani azt, amit szem nem látott, föl nem hallott, emberi elme föl nem foghat, amit Isten készített az őt szeretőknek.

A Szent Szűz tanít csendben dolgozni és teljesíteni a Magasságbeli akarátát: amért naponkint imádkozunk: *Jöjjon ei a Te országod, legyen meg a Te akaratod!*...

Keresztelő Szent János beledorgi a mi adventünkbe is az útkészítés bűnbánatot hirdető programját, hogy a karácsonyjé követelte jóakarát meg legyen bennünk a mi adventi várakozásunk beteljesedésekor, a nem gondolt órában, melyben *eljo az emberfia.*

Az adventi szürkületben ébredő rorate hajnalokon ezek a vezéralakok legyenek kísérőink a sötét utakon épűgy, mint az élet kísértésekkel telített útban útjain. Az ő vezetésűkkel tanuljuk meg várni a boldog reményt, az Ur eljövételét, a mi boldog karácsonyunkat, az Istenország beteljesedését bennünk!

Beckert: Szűzanya kincse.

Maholnap lepereg az idő hatalmas orsóján 1942. fonala s új orsót, új évet kapunk kezbe. Nem lesz haszon nélkül, ha ezzel kapcsolatosan néhány gondolatot szentelünk az — „időnek”.

Becsüld sokra az időt és higgy abban, hogy nemcsak a kardnak vannak hősei, hanem az időnek is!

A mesék tartománya nagyon gazdag világ. Elmondható róla, hogy „mesebeli india”. Ott nincsen nyersanyaghány. Minden hához szállítva rendelkezésre áll a Fantáziának: a szivárvány, a csodapapucs, a gyémántkorona, az aranyalma stb. Látnivaló, hogy ebben a hetedik világrészben nincsen szegénység. A szerencsétlen bosszorkány alá viszont még is kizárólag egy elhasznált seprűt, vagy még rosszabb esetben egy kopott seprűnyelet ad a képzelet.

S mit tesz a mesék bosszorkánya? Talán sír ezen? Talán bosszankodik?

Nem! Nem esik kétségbe, hanem megragadja és megmarkolja az értéketlen seprűnyelet és fűtől az egész gyalogos világra: a szél szárnyán vágat az, akinek pedig nem kaptak a hátára szárnyakat... s aki látszatra nem kapott sokat....

Valami ilyesfével találkozunk a rideg valóság világában is.

Vannak emberek, akiknek nem adott sokat az élet: szegényen szerelte fel és eresztette el őket. Nem zsenik, csak emberek. Poros, dolgozó és hétköznapi egyéniségek. Ezek elmondhatják magukról, hogy az élet csak aprópenzt dugott a zsebükbe. Küzdelmeiket és harcaikat, hivatásukat és küldetésüket nem Zrínyi arannyal bélelt dolmányában vivják, hanem egyszerű utcai ruhában.

— Nem vagyunk begöngyölt szárnyú angyalok! — mondják a közönség felé.

S mit mutat ezzel szemben nem egy ember törekvése és példás igyekezete? Azt, hogy mindenki maga alá gyűrheti az időt — mint valami jelentéktelen seprűnyelet a Bosszorkány — s ha az időt jól felhasználja, ha a perceket jól kihasználja, akkor csodákat művelhet és nagyokat alkothat.

*

Használjuk fel gazdaságosan az időt.

De nemcsak az évet, a hosszú napokat, hanem az órákat és a perceket is. Az időhulladékot. Tehát azokat a jobbról-balról lehullott, a sietesből és kesésből származó öt-tíz perces állásokat és várásokat, amelyek életnek-halálnak, beke-kötesnek és hadüzenetnek, jeles vagy elegenden osztályzatú feleletnek lehetnek a forrásai.

A legnagyobb bűnök egyike — a költők nyelvén szólva — kisebb területet bevetni és megművelni, mint amekkora erőnkől és képességünkől kitelik — mondja Zsigray Julia. Nos, vessük be a perceket, vessük be az órákat, vessük be a napokat, de nem ám ábrándokkal, sóhajokkal, álmodozással, hanem vessük be munkával, verhullással, verejtekezéssel, gondolatokkal, pontossággal, szóval, fáradhatatlan kötele-ségteljesítéssel.

Használjuk fel az időt, mert drága kincs.

Annyira drága kincs, hogy nem lehet beszerezni, össze-vásárolni, sehohsem. Nem tartják raktáron. Nem árulják. Nem jegyzik a tőzsdén. Nincsen árfolyama. Nem lehet hal-mozni. Ezért szoktuk azt mondani: bár láncon hordjuk óráin-kat, mégis minden pillanat, minden perc és óra elillan.

Használjuk fel az idő legkisebb morzsáját is, merthiszen pénz az — mondták a regiek. Ma már úgy mondjuk, hogy az idő munkaalkalom. Az idő egy sima és tiszta futószőnyeg a lábunk alatt s az idő művésze és a munka büvésze őt perenyi területet is felhasznál rajta.

Az idő drága kincs. Es itt utalok egy sokat látott, sok-szor megnezett és jól ismert pontra: az óralapra. Az órára gondolkodok, ahova sokszor sokan nézünk: reggel jókor és későn éjtel fele is. Talán egy modern álló-óra az, talán egy hátára fektetett olcsó ebresztő-óra. Talán templomunk to-rony-órája. Mindegy. Fontos, hogy az az óra nemcsak a tényállást mutassa, hanem sürgessen is és figyelmeztessen! Mire?

Figyelmeztessen bennünket arra, hogy a percek elmul-nak, de azért mind kivétel nélkül beszámítanak és hogy a szabadidő ellen nincsen más orvosság, mint a — munka!

*

Az idő halad. Mindig és mindenütt.

A gyermekből ifjú lesz. Az ifjúból férj. Apa. S idővel a haj hófehér lesz.

Nos, ha egészen eddig — a hófehér hajig — nem vettük is volna szívünkre az idő figyelmeztetést, akkor legalább az élet alkotóján adjunk igazat ennek a mondásnak: ele-

tünket sokszor elhibázzuk s mire belátjuk, addigra már vé-get is ér... bevégződik...

Nagyon jó szolgálatot tehet a megtérés és életváltoztatás szempontjából is az idő.

Tudjuk, hogy minden Isten kegyelméből történik. De ne feledjük azt sem, hogy minden „időben” megy véghez. A megtérés is. Ne feledjük, hogy a megtéréssel még Péter apostolnak is meg kellett ismerkednie. Nos, lesz idő, amikor egy kis jobbulás nálunk is idősebb lesz. Nos, erre az időre mondom: „Szerencsés, aki az idővel beszélni tud!”

Hogyan?

Beszélgess a névtelen, poros, szürke perccel: a szoba csendjében, a kert sarkában, a mezei barázdában, vagy a templom csendjében. S ha azt érzed, hogy „ideje lenne már megterteni, megváltozni”, ha kimondod magad felett a drága íteletet „eddig és nem tovább!”, akkor ragadd meg az időt és esküdj fel bármelyik napközi percre! Köss vele szent szövetséget. S lehet, hogy ez a perc szent perc lesz életed történetében, amit talán a történelem is számon tart, miként számon tartja a szentágostoni „lolle-lege” percel.

S ha netalán nem lenne szerencsed a napközi szürke perccel, akkor kezdjél új életet egyszer valamelyik ártatlan hajnalon. Egy felebredés után. A természet megtérésevel egyidőben.

S ha netalán a hajnalal sem lenne szerencsed, akkor kísérletezz a hetekkel: a következő héten hétfőn... vasár-nap...

Ha továbbra is a régi maradnál, ha nem lenne a héttel sem szerencsed, ha újra és újra letörne a szent megjavulás magasra emelt zászlórúdja, akkor még mindig reményked-hetsz, mert meg mindig rendelkezésedre áll 12 más alkalom.

A tízenket hónap kezdete, esetleg első péntekje.

S ha meg mindig nem letted volna meg elégedett perdöntő kiinduló pontját, ha meg mindig a régi hitvány volnál, ak-kor használj fel az új esztendőt.

Kiáltj bele — újesztendő hajnalán — az időbe, de úgy, hogy meghallja az egész világ: Vagy én csinálom most már valamit az idővel, vagy az idő csináljon velem valamit!

S aki felhasználja az Istenadta szent időt és kegyelmet, az újesztendő hajnalán egy új napon, egy tiszta makulátlan csettapon új fejezetet kezd az életében...

*

Ne vétsünk az idő ellen, sem halálosan, sem bocsánato-san! Ne vetkezzünk az idő ellen fiatal korban, mert minden üresen átélt órában szemetreteg rakódik le életünk történe-tében. Az átdolgozott percek viszont aranyréteget képeznek.

Az idő csak a bort, a hegedűt és a tajtekkipát teszi ér-tékessé. Az embert viszont a munka. A kötelesegteljesítés. Ez ösztökéli munkára a kis cserkeszt is. Ezért tart szemlét éjtszakánként a sátorlábtorban a parancsnok. Amikor nyári esteken a cserkesztábor elpihen, akkor a parancsnok körül-járja a sátrakat és felülvizsgálja az életrajzokat.

Ahol valami mulasztást talál, ott kretával három nagy T betűt ír a sátorlapra. Nos, vedd észre, hogy a te sátrad körül is jár neha valaki: Krisztus és három betűt ír oda: T. T. T....

Te többet tehetnél!...

Rossmann: Az angyalok hódolata.

Magyar karácsony

Amikor még a Krisztus-várás évezeirei folytak, az emberiség milliói sötétben és a halál árnyékában ültek. Legjobbjaink kelet felé fordították vágyakozó pillantásaikat s onnan várták a nagy s mindent bevilágító világosságot, 1942. évvel ezelőtt Palesztina földjén, a kis Betlehemben felderült a világosság és eljött a Megváltó Krisztus személyében. Ki új irányt szabott az életnek, a munkának, a vágnak. Ki új és biztos ideálok örtzeit gyújtotta ki az emberiség nagy egyboltozatán s Akinék a lába nyomán kivirultak a béke, a nyugalom, a szeretet és megbocsátás öröke élő nefelejcséi.

A kis Jézus születésével leoldotta a lelkekről az ösbűn rablincseit és mégis mily sokan vergődnek a sötét éjtszakában, kik keresve-keresik a kivezető utat a megváltás, a szabadság felé és sokan nem tudnak, vagy nem akarnak a betlehemi világosság felé fordulni, hol egy kis isteni Gyermekek mosolyog, beszél és örvendezve kiáltja: „En vagyok az élet, a Szabadság, a Megváltó! Jöjjetek, kövessetek engem!”

Rejtett világ a szívek világa. Az emberiség szíve ma is lázban ég és kínosan vergődik. Nagy elvek és gondolatok cikkáznak az eszben, de a bizonytalanság és nyugtalanság egyre sápadtabbá festi az arcokat.

Ma is rettenetes idők élünk, amikor a fél világ nyög a háború borzalmas csapásai alatt, amikor a szenvedés és jajkiáltás otthont keres magának a csatatereken, a kórházakban, az emberiség lelkében. Bár nyögjük, könnyezve sirjuk a nemzetek halált sirató fájdalmas énekét, amikor a legnagyobb aggodalom üli meg a lelkeket, mégis a legnagyobb bizalommal és telve reménységgel készülünk a magyar karácsonyra, mely meghozza a mindent megbocsátó és mindenkin segíteni kész Szeretetet.

Itt van a karácsony, de a béke Krisztusa, mintha ma is várna valamire. És mit gondolunk, mire vár? Várja a keresztény életet, várja a nemzetek önmegalázódását, várja a népek Pálfordulását. Mert nem szabad elfeledni, a keresztény és nemzeti idealizmus az életet nem gyermekjátéknak tekintí, hanem küzdelemnek, amelyből mindenkinek, aki e hazában lakik, ki kell vennie a maga részét. De ennek a küzdelemnek tisztának, önzetlennek és nemzetinek kell lennie; mert ha nem az, beáll az országok, a társadalmak és a családok pusztulása.

A kommunál alatt valaki szendarabbal, nagy ákom-bákom betűkkel ráírta a szolnoki nagytemplom falára ezt a szót: színház. Hogy az illető mit akart vele, nem tudom; de az bizonyos, hogy gúnyolódni akart az Istenháza és a templombajárók fölött. Ime, ezt eredményezi a kereszténytelen és nemzetietlen élet, amely csak fél embereket, fél jellemeket nevel.

Ha valamikor, úgy ma van szükség egész emberekre, akikben a szív és esz, a jellemzilárdság és akarat össz-

hangban vannak s akiket a keresztény erkölcsan elvei kormányoznak és akik előtt egy szent és magasztos cél lebeg: a keresztény Magyarország megmentése.

A modern élet mai nagy harcában előre törni nemes ambícióval, megelegedni az élet szűkös kényelmével és férfiasan megállani a stréberek kísértő sikerei között: ez a jellem igazi integritása. Ezt pedig csak a ma született Krisztus adja meg mindenkinek. Azért mondotta Athália szerzője a fiának: „Ha becsületet ember akarsz lenni, add meg Istennek és hazádnak amivel tartozol!”

Ha mindenki megértene a költő szózatát: „Ébredj álmaidból, ébredj Krisztus fia, lelkednek és hazádnak fel kell virulnia”. — milyen más lenne az élet, a gondolkozás; mennyivel szebb, tavasziasabb és boldogabb lét mozgatná a társadalmat.

De hát mi is az a karácsony? Istennel való találkozás. Krisztus diesősége és az emberiség békessége. E nélkül az élet csak kietlen sivatag, vak sötétség, kínos vánszorgás, fájdalom cipelelése és sóhajok keserves muzsikája.

Legyen azért Karácsony a magyar parlamentben, hol a kis Jézus szelleme legyen az irányadó, hol nem széthúzó és kákan is esomót kereső, hanem hazájukat szerető, érte élni-halni tudó akarattal, tudással, ambícióval teljes férfiak vezessék ennek az agyonsanyargatott országnak ügyét-baját.

Legyen Karácsony a magyar közigazgatásban, hol meg tudják érteni a szegény nép panaszát, hol szives fogadtatásra és böles tanácsra találjon a szegény magyar.

Legyen Karácsony a karitatív és szociális intézményeknél és a jótékonyági egyesületekben, ahol le tudják törölni Veronika kendőjével a könnyeket, ahol segíteni tudnak és akarnak. Ma nagyon hangoztatják: a szeretet nem diplomáciai tényező, de a kis Jézus diplomáciájában igen is nagy fontosságú tényező. Szeressük egymást különösen most az önzés és önimadás szomorú korszakában. Ne a meghamisított szeretet vigye a főszerepet, mert az igazi szeretet nem szereti a csillogást, nem a hivalkodást, mert az nem lesz egyéb, mint művirág, reklám, aminek értéke nincs.

Legyen karácsony a magyar haza minden fiának és leányának szívében, akiknek ez legyen a jelszavuk: éljen a keresztény nagy Magyarország!

Legyen Karácsony a magyar gondolatban, a magyar akaratban, a magyar imádságban, hogy mindenki megértse a költő szent himnuszát:

„Jézuska, légy kegyelmes,
Esengve kér ma milliók szava,
A hópehellyel ha leszállana
S a szívekben lángra gyulna
Béke országod áldott hajnala!”
Boldog karácsonyi ünnepeket!

Radvánszky József.

A pápák történeti távlatban.

P. Schrotty Pál. O. F. M.

Az Anyaszentegyház kétezer éves története folyamán sokan foglalkoztak a Pápákkal. Nincs az életnek tényezője, amelyre az emberiség figyelmét nem irányították volna a történelem legkiválóbb képviselői. Hatalmas művek, remek próféták, alkotások foglalkoznak annak a 262 világtörténelmi férfinnak a eseményes színterére való fellépésével, nagy feltámadás, és felmásulásával az emberi égi legártósbabb világba almi a kúria a pápa, az Anyaszentegyházat Szent Péter óta megszokottá nélkül kormányozták.

Barát és ellenség minden időben jóakarattal, vagy kényszerrelten elismerie, hogy népek ve életében és maradó alfozásokban ha oníthatalamul nagyok, szívevérdésen hősök, türelésen szeretők, a hatalom gyakorlásában esofálatos művészek. Emelkeletí szellemllel inspiráltak, szóval, írással, példával tanították, szereltek elmondhatatlan és ével magukkal ragallták mindekor az emelí égi magvrszét. Ok voltak a tudományok megterelői, eroskörtüore és áldozatos műveői. A mű és életmód megújító és emelí bekezesűgükkel tanították. Enon és ével feljleszté, és a legzordabb időkben élesanyai gondolat álláray boldosokjuk mellett, hogy ke nény munkával eltararítsák a történelket, amely már-már meg oltotta.

Sikra szálltak halálos komolysággal és megalkuvást nem ismerő elszánttsággal, változatlan elvek mellett fiámi erővel vélték életük minden pillanatában az emberiség leg-

nagyobb kimeseit a vallás örök értékeit, amelyek életet, életelre adták, életnek, küzdeletnek, s évelésűnknek, diesőségünk és, életünknek és végső díjatlunknak.

Aldás szállt élet nekünk minden korban és minden nyelven minden nép és minden nemzet részéről.

„És övei be nem fogadák őt”.

De a földi méreteket szinte túlhaladó nagy munkájukban itt-ott rajuk száll az emberi gyarlóságnak ragadó, finom hamuja is és kézzelgél valljuk, hogy nem minden gyarlóság bocsánatos bűn, az olyan éretlen, olyan nyíltsággal ellenmondnak azok hibáinak, akik jobban örülnének egy bűnő négy, mint kétszázéves fejedelmeknek.

Benczur: Nyulas Madonna.

Minden emberi alkotásnak érvényesül valamilyen formában létrelőzőnek a ön tulajdonsága, amely átadható van az intézménynek magának. A Pápák története ez a legtrikább esemény fordul elő Nemes még egy trón az emberiség történetében, amelynek koronás fejét vértáncok, gondolkodásmódban, leletében annyira különböztek volna egymástól, mint a Pápák, de éretlen olyan egységes, következetes, töretlen és változatlán volt magasztos feladatuk vonatkozásában. Mintha semmi köze sem volna vérmérsékletnek, gondolkodásröndnek, képességnek az általuk betöltött hivatáshoz. Egyéni életük ugyancsak teljes mértékben és a személyes kiadul a hírnemes koronán a lalt. Pápák meghaltak, Pápák jöttek, a szellem, amely őket éllette, halhatatlan Szellem, magasztos ábrát a Pápákról nem lehet mondani.

A most meginduló cikksorozatunkkal csak a ró kezzé akarjuk váltani olvasóink részére azt, amit a Pápák történetének megírni, egy Platón, Moroni, Lucaste, Gregorovius, Hunier, Pastor, Marquy, Rohrbacher, Hergemöller, Seppell, Bernhart stb. világhírű műveikben utáztatatlan tökéletességgel az emberiség elé létek.

Minden Pápának rövid életű élete, életét kihasználó eseményeit, jellegzetes eseményeit, uralkodásához fűződő feladatokat óhatjuk ismerni, hogy a változatos és színes korszakban olvasóink szemé elé lépjen Szent Péter, akéhez az Ur szól: Te Péter, kosztáld vagy neked minden Anyaszentegyházamat és a papokat, akik sem fogják elvenni rajta.

Szent Péter után minden Pápa korszakait fogja a Magyar Barát olvasóitól. Elvezet, tanulmányos lesz mondanivalónk.

Felémelni óhatjuk ez el is a mai idők szomorú fehérel viselő szívüket, erősíteni a fiatal lelkeket, erősíteni a hit lángját, hogy újból buszkeszél, melegsérel el jöttek.

A grecciói éjtszaka

Dr. Vönné Pecs Mária.

Subasio környékén, a magaslaton, néhány hatalmas fatövében megállunk és letekintünk a völgybe. Elbűvölő látvány! Ott lenn, mosolygó völgy táru lenk; jobbtól a harsanis Perugia áll órt, lábánál ezüstszalagként csavarodik egy folyócska, majd kibontakozik a paraból Santa Maria Bellona, Bevagna, Foligno..., balfelől úde szépségben a spóletói völgy nyílik meg előttünk. Most egy parányi got templom akad meg szemünk a távolban: Rivo Torto szentelve ez, régi ferences remetiség, amely a szomszédos, kanyargó rohanó patakától kapta nevet (Rivo Tortus).

és szóban vallhassuk mindentűl és mindenkor ezt az öskeresztény szót: Kaotikus vagyok! Ebben vigaszt fogunk találni akkor is, ha fúj a szél és sár a lélek.

Bevezetésül néhány általános megállapítás:

A jelenleg diesőségesen uralkodó Szentséges Atyánk, XII. Pius Pápával együtt eddig 262 Pápa vezette bizlos kézzel Szent Péter hajócskáját, az Anyaszentegyházat az örökösen hullámzó, majdnem két évszázados történelmén keresztül.

Tehát átlag 11 Pápa uralkodott évszázadonként, amely átlagból egyetlen százal sem tér el lényegesen, ha ellekin-kintünk az e'stől, amelyen Szent Péterrel együtt csak négy Pápa uralkodott és a fizelektől, amelyben a legtöbb Pápa, huszathárom, viselte a tiarát.

A második évszázadban 11, a harmadikban 15, a negyedikben ismét 11, az ötödikben újból 11, a hatodikban 11, a hetedikben 20, a nyolcadikban 13, a kilencedikben 19, a tízedikben a már említett 23, a tizenegyedikben 18, a tizenkettődikben 16, a tizenharmadikban 18, a tizennegyedikben 10, a tizenötödikben 13, a tizenhatodikban 17, a tizenhetedikben 11, a tizennyolcadikban 8, a tizenkilencedikben 6, a huszadikban eddig 1, azaz X. Pius, XV. Benedek, XI. Pius és a jelenlegi szentséges Atya, XII. Pius, kit a jó Isten kegyelme még sokáig őrlessen.

39 Pápa egy évnél rövidebb ideig áll Szent Péter trónján, 3 pedig huszöt évnél tovább viselte a tiarát, és pedig Szent Péter 25 évig, 2 hónapig és 7 napig; XIII. Leó 25 évig és 61 hónapig; IX. Pius 31 évig, 7 hónapig és napig.

8 Pápa 20 évnél tovább uralkodott, de 25-élt kevesebbet. Leghosszabb ideig IX. Pius Pápa, Mastai Ferretti, 1816-tól 1878-ig, azaz 31 év, 7 hónap és 22 nap vezette az Anyaszentegyházat.

Legrövidebb ideit, három napot II. István, 752-ben, töltött a pápai trónon.

Vértanú voltokoztuk az első két és fél évszázadnak minden Pápája, számszerint 25, azaz Szent Péteről Szent Dénes papáig, aki Ke után 261-272-ig uralkodott.

81-et közülük szentként tisztel az Anyaszentegyház Legutóljára V. Pius, domínikánus papát kanonizálta az Egyház 1566-1572.

Ösödöktől fogva, II. János 532-535 óta a Pápák új nevet vesznek fel megválasztásuk alkalmával. Leggyakrabban a következők fordulnak elő: János 22-szer, Gergely 16-szor, Benedek 15-szer, Kelemen 11-szer, Leó 13-szor, Pius 12-szer, Ince 13-szor, Sándor és Orbán 8-szor.

A hosszöletű Pápák Pius és Leót választották leginkább.

Nemzeti hovatartozásuk szerint így oszlanak meg: 101 olasz, 92 római, 12 görög, 13 francia, 7 német, 5 sziiai, 3 spanyol, 3 afrikai, 2 dalmát, 2 szentföldi, 1 angol, 1 holland, 1 portugál és több, egyéb kisebb nemzetekhez tartozó.

Sok Pápa megválasztása előtt az Anyaszentegyház valamely rendjéhez tartozott. Így bencés volt: 10, ferences 5, domínikánus 1, mikor a pápai trónra emelték őket.

Korban a legfiatalabb volt Szent I. Sándor Pápa, akil 121-ben husz egy-néhány éves korában választották meg és 10 évig kormányozta az Anyaszentegyházat 132-ig, amikor vértanúhalált halt.

A legidősebb pedig Szent Agató. Már 103 esztendő volt, mikor 678-ban Szent Péter utódjává választották. Még közel 4 évig viselte a tiarát. Meghalt 107 éves korában 682-ben.

A nagy király hírnöke, Szent Ferenc már munkája kezdetén el-elvonult remeteségbe, hogy az élő vizek forrásával üdítse lelkét, és ilyenkor a buzgó imádság esendes óráit töltötte Krisztus keresztje tövében. Ezekben a remeteségekben: barlangokban, sziklaodukban, düledző viskókban erősödik a munkához ez a királyi lélek. Így leljük Assisi mellett Carcerit: a híres Rieti völgyben Fonte Colombót, a hegvek között Poggio Bustonet, a völgyben a kedves Rivo Tortót, ahol Porciunkulán kívül legörömestebb idözött és ugyanesak a Rieti völgy vadregényes, erdős vidé-

kén a festői grecciói remeteséget.

Idé vágyott három évvel halála előtt. 1223-ban, amikor legkedvesebb ünnepét a karácsonyt különös melegséggel és áhitattal ohajtotta megülni. Grecciói jóakarójuk: Giovanni Oellita, a városkával szemben egy erdő, bozotos sziklát adott letelepedésre a testvéreknek. S a Poverello így szólt Messer Giovannihoz: „Greccióban szeretném tölteni a szent karácsonyt! Kérlek, keress az erdőben egy barlangot, állítsd bele a jászolt, szénával. De az ökör és a szamár se hiányozzék; úgy legyen minden, mint Betlehemben volt a csodálatos éjszakán. Szeretném látni és átérezni, milyen lehetett a pásztorok öröme, amikor köszöntötték szegényes jászolkájában a drága Kisdedet!”

Giovanni Oellita szót fogadott és mindenről gondoskodott.

És karácsony éjszakáján — íme, megmozdul a grecciói erdő. Fáklyák lobognak, szent énekek zengenek az éjben. Jönnek — tódulnak a környék lakosai a hegyekből, a völgyekből. — Távoli zsolozsma hallik: jönnek Szent Ferenc testvérei...

S ott áll a szénával telt jászol a sziklabarlangban... akárcsak Betlehemben. — A fáklyafény nappali világosságot áraszt. Az emberek megilletődve térdre borulnak. Megkezdődik a jászol fölött az éjjeli mise.

Ferenc a diakonus, éneklí az evangéliumot. A sovány, halvány, kis ember arca kigyúl, átszellemül. Hangja csodá-

latos tisztán, csengőn szárnyal az éjben és belopódzik a szívekbe.

Azután prédikál Betlehemről és a Kisdetről s ezt a drága szép nevet mindig olyan lágyan, gyengéden ejti ki, „mint-ha bárányka bégatna”.

Giovanni tágranyílt szemmel nézi és szívével hallgatja. S íme, a beszéd alatt — egyszerre mintha egy kisdéd gyermekek pihenne a jászolkában. Alszik. — vagy tán nem is él? Szent Ferenc odalép hozzá és karjába veszi. Erre fölébred a kis alvó, elmosolyodik, arcoskája csupa fény lesz és kezeeskéjét kinyújtva, megsimogatja a Szent borostás arcát... Csoda történt...

Valóban, a Poverello szavaira a kemény szívek meglágyultak, fölébredt bennük Jézus, kigyúlt bennük Krisztus szeretete.

Urfelmutatás alatt nagy esend volt a grecciói erdőben a fáklyafényes barlang körül; csak az áhitatos felbuzdult szívek dobogása hallatszott, és nagy távolban az angyalok éneke tán...

Csoda történt... sutfoglák az emberek a mise után, hazatérőben. „Ferenc testvér szavai csodát műveltek”... hiszen annyira szereti a bethlehemi Kisdedet...

A fáklyák lassan kihamvadtak. A szent ének elesendesült. Hallgatagon ballagnak a máskor olyan beszédes emberek. Kérges tenyerük könnyet morzsol el a szemükben.

Fölébredt a Kisdéd Jézus a grecciói csodálatos éjszakán — a szívekben!

P. Turchányi Sebestyén, O. F. M.

élő fantasztá. Sőt a régiségek sem hatották meg, mert azokban a mult lelke élt, neki pedig a „ma” élete kellett. Legegyen az akármilyen robotoló, vakmerő száguldó, idegpattanásig feszülő, rohanó élet, csak a század ütemét dalolja. Azért volt kedvence az autó, motorkerékpár, és a telefon. Milyen különöségek ezek a vonások egy ferences pap életében! De csak annak, aki nem tudja, hogy a ferences életsemény a leggyetemesebb. Az Evangéliumon alapul, mely így jellemzi Krisztus Urunkat: körüljárt jót tevén.

Az a 31 életév, melyet a földön lázas munkában töltött, roppant kevés ahhoz, hogy valaki nagyot alkothasson. Nem is lehetett befejezett egyéniség. De hogy honnan vette azt a sok ismeretet, mellyel minden technikai kérdést bámulatos jártassággal kezelte, nem tudhatjuk. Elég volt egy tekintet a legkomplicáltabb gépezet belsejébe, hogy megértse, vagy ha kell, megjavítsa. Sokan ezzel kapcsolatban azt gondolták, hogy pályatévészlet: talán mérnöknek kellett volna mennie. De ezek nem ismerték papi lelkületét. Papi lelke tiszta volt, mint a kristály, szegénysége egészen a rongyosságig menő igénytelenség. A technikat pedig a lelkek szolgálatába akarta téríteni. Foglalkozott játszótér elkészítésével éppen úgy, mint templomfűtési módszerek tökéletesítésével. Rendkívüli úton járt, amiért sokan ünnepezték. A díszeseket azonban mindig foltos csuhájára hárította, melyet nem vetett le sem a cserkésztaborokban, sem betonkeverésnél, sem cigánytáborban. Úgy tartotta, hogy Krisztus papiának szegényes ruháját minden munka megszenteli.

Mégis a sokoldalú munka volt tragédiája. Herkulestermetében a végezést hordozta. Tragikus, hogy mindig az anyaggal küzdött és végső győzelmet nem arathatott. Anyagi alkotásokhoz sok anyagi kell, elsősorban pénz, nagytőke, kísérletezési lehetőség, segítőmunkatársak. S neki mindez hiányzott. A vasírom nem győzi sokáig a kilátástalan harcot. Itt volt végetes tévedése, hogy vakon hitt vasérségében. De alkotásai is fölbemaradtak. Csak egy maradandó munkája van: a pasari templomfűtési szerkezete, melyért a hívők ezrei áldják. De egyéni módszerét itt se

tudta már formába önteni s így sokak fájalmára mindent magával vitt korai sírjába.

De valamit azért ne feledjünk el. Egészen elégett az áldozat oltárán. Semmit sem tartott meg magának. Sem nyugalmat, sem pihenést, sem kényelmet s lázas munkában felőrldő fiatal élete a legértékesebb áldozat. Élete nem sírít-hető össze abban a mondatban, mely koporsójára volt írva: élt 31 évet. Így módosítanám: szenvedett 31 évet és dolgozott 60 esztendő. Sírján a legszebb gyöngyök a szegények könnyei s a hálás hívők imái. Működött Kassán, meghalt Budapesten s — hisszük — megnyugodott az Úr irgalmas Szívén. R. i. p.

P. Náray Kapistván, O. F. M.

A BETHLEHEMI KIRÁLYHOZ.

Ha miadnuájan mi bűnösök
Éléd letérdeltünk
Bethlehemi kis Jézusunk
S csak Téged szeretünk;
Egész világ mennüivel szobb
S mennüivel jobb volna,
Karácsonni békességéd
Szívünkben honolna.

Oh ha nekünk, akik itt most
Éléd letérdeltünk;
Bethlehemi kis Jézusunk
Egy lenne a lelkünk,
Kiesi Szíved nem fájna úgy
S nem rézreznénk;
S elevened a sok-sok csapást,
Mit megérdemeltünk.

Ha az egész Magyarországon
Csak Téged szeretne,
Bethlehemi kis Jézusunk
Csak hozzád sietne,
Egy lenne egész hazánk
Szent Szíved a magva
S e láng lenne minden magyar
Egő szíved vára.

Guermeliszírral jöttünk Hozzád,
Kérünk segíts minket,
Bethlehemi kiesi Jézus
Add meg nemzetünk,
Rajonjón vol nálunk is a
Bethlehemi csillag,
Amely nekünk úra hitet
S föltámadást sítat.

Hajnal Agoston.

FERENCES+VERSELOK

Himnusz a boldog Anyához

(Stabat mater speciosa)

Ama híres *Stabat mater dolorosa* karácsonyi változata. XIV. századbeli ferences szerzőtől.

Allt az anya, szép virágszál,
kislának jászolyánál
vigadozva boldogan,
Buzgó szívét a vigasság
hullámai áthatották
hömpölyöge gáttalan.

Ó, mely vig volt és mely boldog,
ki nem ismert semmi töltöt,
szüzen szulve egyfiát!
Hogyan tapsolt és újjongott,
lelkendezve reáomlott,
megpillantván magzatát!

Ugyan ki ne örvendeznék,
látván töltekezni ekkép
vigasszal a szent szulót?
Ugyan mely szív ne repesne,
fiával hogy enyevlegve
látja játszadozni őt?

Fajtajáért látja Krisztust
fázni jámbor állatok közt,
túrva a tél vad fogát.

Edességes vérért látja
nyösörögve pólyáskába
nyomni rongyos jászolat.

Szeretetnek szép forrása!
avass be édes titkába
szívednek; égjek veléd!

Szívem lánggal hadd lobogjon,
és csak Krisztusért dobogjon,
míg ő is meg nem szeret.

Aldott anya, ne tagadd meg:
az őt sebző fájdalmas seb
viruljon ki szíveim.

Annak, ki az égől szakadt,
kínját a te szénán fakadt
fiadnak oszd meg velem.

Hadd viduljak és daloljak,
kis Jézusnak udvaroljak
egyhuzamban holtomig.

A te tüzed melengessen,
fiadat hogy ölelhessem,
szívem ugy óhajtozik!

Szűzek szüze, sugaras fény!
így számomra igaz ösvény
jamborabb élet felé.

Édes gondban Krisztust hordjam,
halni készen a jászolban
"ki a halált megelő.

Szép fiaddal egyesülök,
mint te, meg is részegülök
szerelemnek tüzbörán.

Tuzot fogva, lángra gyulva,
mindent érzék elámulva
ily menyegzős lakomán.

Orizzen fiad s vezessen,
üdvömként elégesen,
számkivetés ösvényen.

S ő legyen, testem ha halna,
lelkem tündöklő jutalma,
mindörökre az enyém!

Latimból: P. Szédo Dénes, O. F. M.

FERENCES SZEMMEL

Kedves Munkatársaimnak és Olvasóimnak boldog karácsonyi ünnepeket kívánok! Szent karácsony békeje kis időre elfeledteti velünk a körülöttünk zajló élet keserű szenvedését és háborús borzalmát. Gyermeki lélekkel fedelkezünk rajta a kis Jézus születésének titkán. Nem aggodunk, a komor gondokat kiverjük fejünkől, és teljesen a kis Jézusnak örülünk. Ugy, mint gyermekkorunkban. Csak ezzel a lélekkel nyílik meg a karácsonyi kegyelmek áldása és békeje a szívünknek, kap helyet jókívánságunk egymás életében. Ép a kis Jézus megjelenése biztat a legnagyobb reménységre. Minden gyermek születése bizalmat jelent a jövőben. A kis Jézusban ez a reménykedés egyetemes emberi arányokat ölt: az emberiség bizalmát akarja erősíteni a jövődő győzelem iránt! A bűn, az aljasság, a szeretetlenség és hitetlenség közepében áll Krisztus immár kétezer éve, mindig a diadalt, az erényt és a szentséget hirdette. Mondhatjuk, győzelmesen hirdette, mert a gonosz mindig megbukott. Krisztus pedig ma is győzedelmeskedik. Ezt a személyes harcot vállalja Krisztus ma is napjaink antikrisztusaival szemben. Bizunk benne, Ó ma is megváltja a világot! A karácsonyi Kisded évről-évre megújuló reménységünk abban, hogy csak Krisztus győzhet, s ha mi is Krisztussal tartunk, mi is csak diadalt arathatunk! Ettől a hittől áthatott szent estét és ünnepet kívánok mindannyiunknak!

P. Gemelli Agoston Franciskánizmus a negyedik kiadást ért meg Olaszországban (Soc. Ed. „Vita e Pensiero”, Milano 1942). A saját figyelme különös rokonszenvvel foglalkozik vele, s nagy ismertetéseket ad róla. A saját ismertetéseiben újítja meg Szent Ferenc Atyánk szellemének dicséretét. Gemelli nagyszerű fejezetekben világít rá a ferences szellem titkára és erejére, s mégis mindenki azzal a mohósággal lát hozzá Isten Szegénykéjének lelki elemzéséhez, mintha maga akarná felfedezni, s úgy újjong rajta, mintha maga fedezte volna fel. Fellobban a szentferenci lélek leggyökeresebb sajátsága: a szeretet. S ez a szeretet válosul meg a tevékeny élet apostolságában, és morzsolódik áldozattá a szent szegénységben. Ennek a termékeny meglátásnak a fényében vezet végig Szent Ferencet attól a látomástól kezdve, amely még vidám barátaival töltött utolsó esti kimaradásakor villant fel esillagokba meredt szemében, egészen utolsó lehelletéig, dalos lelke elköltözéséig. Sőt tovább, Szent Ferenc szelleme esedálatos elevenséggel él a századokban, a ferences történelem kimagasló egyéniségeiben és vállalkozásaiban, él ma is, sokkal időszerűbb frissességben, mint valaha. Ennek az apostolságra és lemondásra öltözött szeretetnek követe Szent Ferenc minden fia és leánya ma is. Mind a három rend tagjai. Mi is. Báresak életünk igazolná Gemelli könyvének minden lapját! Báresak megérezné a világ szeretetünk melegében, hogy Gemelli fejtegetése élet és valóság!!!

Még egy könyvet vegyünk le könyvespolcunkról a legutóbbi napok terméséből. A „Magyar Népi Írások” c. sorozatban most jelent meg Bálint Sándor Egy magyar szentember, Orosz István önéletrajza c. könyve (Franklin-Társulat, Budapest). Ez az Orosz István két szempontból érdeklő meg figyelmünket: először Szent Ferenc harmadik rendjének tagja, másodsorú búcsúvezetői „hivatásában” valószínű missziót fejtett ki a nép körében. Oly időben élt, amikor az egyháziak is érzéketlenséget mutattak a népi vallásosság ápolása iránt és az iskolázottság gögje külön szigetre terelte az értelmiséget, s elidegenítette a néptől. Orosz István Jászladányból szervezte a messihi vidék népének vallásos megmozdulásait, és a búcsújárásban, a népi ájtatosságokban és szokásokban oldja fel a néplelek áhitatát. Mert a nép vallásos maradt ebben a magárahagyatottságában is. Épen Orosz István szervezőereje folytán jutott oly lelki táplálékokhoz és erősítésekhez, amelyek máig is éreztetik hatásukat ennek a vidéknek vallásosságában. Hatalmas világesemények megrázó és lelkeket megingató hulláma ellenére is vallásosságában érintetlen maradt, és a maga népi ájtatosságában, nevezetesen a búcsújárásban feltétlenül vezet az egész országban. Valami mélyebb medre ez a vallásos életnek, amely a látható Egyház viszonyosságos napjaiban és elhagyatottságában is a maga üdőségében csorgatja Krisztus megváltó kegyelmének áldását. Helyesebben azt kell mondanunk, hogy az Egyház gyökere sokkal mélyebben belekapaszkodott a néplelek drága talajába, hogysem a szellemi és tudományos életnek az Egyház koronáját és lombzatát tépázó harcai megrendítenék népünk hitét és gyakorlati vallásosságát. Bálint Sándor nem győzi hangoztatni, mennyire ferences gyökerekből táplálkozik általában is a magyar népi vallásosság. Hogy történeteiben Orosz István Szent Ferenc világi rendjének is tagja, egészen közelről láthatjuk meg benne Szent Ferenc népi programjának megvalósítóját a magyar földön. Nagy köszönettel adózunk Bálint Sándornak ezért a közlésért, és azért a lankadatlan kutatómunkáért, amellyel a ferenceség és népiség kapcsolatait keresi és tárja olvasói elé.

A keresztény egyházak egységének ügye új állomáshoz ért Magyarországon. Az újév elején jelenik meg AZ EGYSEG UTJA címen P. König Kelemen, O. F. M. folyóirata a katolikus és protestáns egység szolgálatára. Örömmel köszöntjük Krisztus Urunk legszentebb vágyát P. Kelemen vállalkozásában. Az idő Krisztusnak dolgozik, a közös szenvedések közelebb hozzák Krisztus követőit. Krisztus ügyének megmentése egybe építi a külön utakat. „Az egység útjának” terjesztésében Szent Ferenc világi gyermekeinek újabb apostoli területe jelen meg. Egyben biztosan csatlakozunk az új mozgalomhoz: imádkozunk és áldozunk a szent ügy sikeréért! Mindannyian helytérünk annak a hatalmas imaszövegetnek táborában, amely a kegyelem fegyverével indul elszakadt testvéreink meghódítására!

A vitnyéji és székesfehérvári népszokás alapján Volly István gyűjteményéből összeállította: P. Sall Szilveszter, O. F. M.
(Időtartama: kb. 10 perc.)

Személyek: Szűz Mária, Szent József, 4 nagyobb angyal, 2 kisebb angyal, kíséző.

Sorrend: I. Angyalok megjelenése.
II. Szent Család megérkezése.
III. Angyalok hódolata.
IV. Szűz Mária bölcsődála.
V. Búcsúzó.

I.+II. angyal (kis bölcsőt hozva belépnek):
Dicsértessék a Jézus Krisztus! (középre teszik a bölcsőt s kicsit hátrább kétoldalt állva összetett kézzel énekelnek:)

Bethlehem kis falucskában Ot neveztek Jézuskának,
Karácsonykor éjféltájban Edesanyját Máriának,
Fiú-Isten ember lett, Ki pólyába takarta,
Mint kis gyermek született. Befektette jászolyba.

Az angyalok fönn az égben,
Mennyei nagy fényességben
Zengették az éneket:
Dicsőség az Istennek.

III. angyal (ének végén erősen cseppet, Egyébként a játék minden éneket halk, szabályos cseppetessel kíséri.)
III.+IV. angyal (párosan beszélnek, közösen szétrálnak s az előbbi angyaloktól kifelé állva összetett kézzel énekelnek:)

Bethlehem városban, rongyos istállóban ma született
Egy szűznek szivéből drága szent véréből Megváltónk lett
Kit angyal hirdetett, pásztorok jelentett.
Ki őtet imádni és dicsőíteni méltóvá lett.

Oreg bojtár mondja, hogy bárány és gida készen legyen!
Ő harmadmagával, sipos és dudással ő elmegyén.
Mindeneknél léssen ajándékja készen,
Mivel a kisdédet, mint Üdvözítőnket, megtiszteljük.

III. angyal (erősen cseppet, erre a négy angyal az állványra helyezett kis bölcső négy sarkához állva énekel:)

Csendes, csendes az éccaka, Juhaimmal volnék vala.

Halljuk az angyalokat zengeni, Glóriát kiáltani:

Kiáltják a glóriát: Szentséges Szűz Máriát.

Szűz Mária és Szent József (a „Szállj be...” ének elején belépnek s a bölcsőhöz érve letérdelnek).

Két kis angyal (kíséri a Szent Párt, a bölcsőhöz érve, szétrálnak s előre menve egymással szemben letérdelnek).

Angyalok majd a Szent Párral együtt letérdelnek úgy, hogy egymást ne takarják, vagyis fordított „V” alakban, — énekelnek (első versszakot már bemenetle):

Szállj be József Máriával,
Született kis Jézuskával,
Szálljatok be szívünkbe,
Szálljatok be szívünkbe.

Hogy mi is az angyalokkal,
Az együgyű pásztorokkal
Dicsőretet mondassunk,
Dicsőretet mondassunk!

Ó te József, mit gondoltál,
Hogy istállót választottál.
Ilyen kemény időben,
Jézus születésére?

Régen várt Messiásunknak,
A mi édes Jézusunknak
Glóriát kiálthassunk,
Glóriát kiálthassunk!

Szent József (feláll s énekel:)

Megszállták a felházakat — És a vendéfgadókat: —
Nincs helye a Jézusnak, — Nincs helye a Jézusnak! —
(Szünetekre botjával odazúgint a földre.)

III. angyal (erősebben cseppet).

Angyalok (felállnak helyükön s a következő ének alatt hódolatra mennek a Jézuskához a következőképpen: 1. versszak alatt az I.+II., 2. versszak alatt a III.+IV., 3. versszak alatt Szűz Mária és Szent József, 4. versszak alatt a két kis angyal járul a bölcső elé két oldalt s megcsókolják a kisdédet, majd előbbi helyükre risszatérnek)

1. Mennyből az angyal
Lejött hozzátok
Pásztorok, pásztorok,
Hogy Bethlehembe
Sietve menve
Lássátok, lássátok.

3. Mellette vagyon
Az edesanyja,
Mária, Mária,
Jászolban fekszik,
Barmok közt nyugszik
Szent fia, szent fia.

2. Istennek fia,
Aki született
Jászolban, jászolban:
Ő leszen nektek
Üdvözítőtok
Valóban, valóban.

4. El is menének
Köszöntésére
Azonnal, azonnal,
Szép ajándékot
Vívén szívökben
Magukkal, magukkal.

Szűz Mária (a III. angyal erősebb cseppetése után gyengéden megfogva a bölcsőt, énekszóra ringatja; angyalok letérdelnek:)

Örömet ringatlak, szivemből óhajtlak, aludj, aludj...
Aludj el magzatom, napom fénye,
Az én életemnek egy reménye:
Örömet ringatlak, szivemből óhajtlak, aludj, aludj...

Angyalok: A szép Szűz Mária szent fiának
Igy énekel vala kis Jézusnak:

Szűz Mária: Örömet ringatlak, szivemből óhajtlak, aludj, [aludj]!...

Aludj el fiacskám, rózsaszálam,
Aludj el zöld ágam, kis violám,
Örömet ringatlak...

Angyalok: (halkan éneklük)

Kirje, Kirje, kisdededeske, Karácsonynak éjszakáján,
Bethlehemi hercegecske, Jézus születése napján,
Ki miértünk sok jót tettél, Örüljetek, örvendjete,
A pokoltól megmentettél, A kis Jézus megmentettél.

A kis Jézus arany alma,
Boldogságos Szűz az anyja,
Lábaival ringatgatja,
Két kezével ápolgatja...

I.+II. angyal (— a III. angyal erősebb cseppetése után mindnyájan felkelvén, — kezébe veszi a bölcsőt, néhány lépést tesz előre, mögéje áll a III. és IV. angyal, végül a két kis angyal között Szűz Mária és Szent József következik.)

Mindnyájan (miután sorba álltak, énekelve kört írnak le:)

Menjünk mi is Bethlehembe, A pásztorok is ott vannak,
Résztenni a nagy örömben, Térdre hullva imádkoznak,
Melyet mennyei Atyánk, Ma született kisdédnek
Árasztott az éjjel ránk, Ajándékokat visznek.

Egyik tejet, másik sajtot,
A harmadik vajot hozott,
Amaz egy kosár almát,
Ez koszorús báránykát.

(Kört írva le, megállanak, majd a búcsúzóit erősebb cseppetése után elkezdve ellenkező irányban írnak le másik kört a kijáratú ajtóig:)

Mária, induljunk, E házra,
Jézus a mi Urunk, Úrára
Terjessze ránk áldását, Boldogságot kívánunk utoljára!
Az Ő szent koronáját, Jó éjszakát kívánunk utoljára!

(A z ajtóban megállnak s ének végén mondják:)

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Az anyám után ballagok. . .

Almaim, mint meyríadt galambok, elreppentek szerteszt!
Mehalt az anyám! Azóta titkon én viszem az ő életét:
Köszöntöm a fölkelő napot, — s búcsúztatom, ha elpihent,
Anyám utolsó érciben nem igen tett mást ideletn.

Eletvársár profán zajában szelid szavára ki se hallgatott!
Mégis zengett fünek, virágnak, amint az Életúton ballagott.
Barátja, a borús boróka, kőkény, fagyal, vadrózsa... mind!
Szíve látom szelid szemét, mikor este nekik búcsút int.

Hogy ritte vérző, fáradt szívét fiatal hetyke vállal?
Ei hütte rón, hogy ily hamar találkozik a — Halállal!?
Ő, nem megríadt, mikor meglátta! Hogy elfutott az Ő lábai alól!
O, nem magáért! Fünek, virágnak helyette most már ki dalol?

Óreg fát, ifjú madárkát, pajkos gyerektől ki véd?
Szegény anyám! Keservében elejtette a szívét.
Ne bántsatok, ha néha fájó, halk, keszervű dalt hallotok:
Anyám szivembe zárt szívével eszemben utána ballagok!

P. Szalay Emil, O. F. M.

Levél Oroszországból.

(Részletek).

Pax et Bonum!

Oroszország, 1942. okt. 18.

A „Magyar Barát” Tisztelendő Szerkesztőségének!

Imádságos szeretettel gondolok a „Magyar Barát” minden olvasójára, különösen drága jó anyácskámra Magyar-kanizsán, ki sok aggóddó szeretettel gondol rám és minden magyar honvédre, aki itt a messze orosz földön, a kanyargó Don partján őrt áll az édes magyar haza szent ügyének és otthoni szereteteink megvédése érdekében. Imádságos aggodalmadat köszönöm szeretett jó édesanyám és a buzgón elvégzett rózsafüzér-imádságot, szentmisék és résztáldozások felajánlását is minden szerető, drága jó édesanya, hitves, gyermek, szerető jejes és kis leány imádságos megemlékező szeretetével együtt, mellyel kísérnek bennünket a hosszú, fárasztó menetelésben és az állandó veszélyben, amelynek minden egyes itt lévő magyar honvéd ki van téve. Mindenesetre a tüzyonalban lévő sokkal inkább igénylik a buzgó imát, mert csak otthoni szereteteink buzgó imáinak köszönhetjük az Isten segítségét és a Szűzanya oltalmát. A fáradhatatlan buzgóságot továbbra is kérjük az imádságban és munkában egyaránt, amelyet értünk felajánlanak.

Bárcsak több, sok időm volna foglalkozni evvel a jó néppel. No, most nem kell azt gondolni, hogy mennyire is tudok már velük beszélni. A nagy általánosságban vett piszkosságokról, esetleges bogarairól ne beszéljünk, amiatt a nagy szegénységük, kifosztottságuk miatt és megállást, pihenést, ünnepet soha nem ismerő, robotolás miatt. Az a 10-ik pihenő nap a vasárnap helyett csak a gyáraknál volt szokásban a 8 órai napi munkaidővel. Azonban a szegény falusi népet korra reggeltől késő estig dolgoztatták és semmire sem maradt idejük, pl. mosás, főzés, varrás, házkörüli munkák, stb. Tehát a kényszerűség, az erőszakos elnyomás hatása alatt nevelődtek így. Kell egynéhány esztendő, hogy átnevelődjenek, mert fogékonvak. Már kezdenek külön istálló épületet is építeni, mert a Sztalin gazdaságából nem jutott a szegény nép-

nek nem az építésre, de a meglévő viskót sem tatarozhatták. A szabadabb mozgást kezdik megszokni és újra belemelegednek a sajtószerű gazdálkodásba és fáradhatatlanul szorgalmatoskodnak a munkában is, mert rájönnek, hogy a több munkának a nagyobb eredménye az ő saját hasznuk. Eddig nem volt célszerű a munka, mert nem kaptak többet, vagy kevesebbet, akár dolgoztak, akár nem. Emiatt nagyon örülnek, hogy Sztalin alól felszabadultak és ők sem szeretnék még egyszer a szovjet uralmat vizionálni. De térjünk a tárgyra.

Azonban ennek a felszabadulásnak az ad mérhetetlen értéket, hogy lelkiileg is felszabadultak, hogy a még fennálló templomai ajtóit újra megnyilhattak az istentiszteletek megtartására. Egy ilyen végtelen boldogító hálaadó istentiszteletnek mi is boldog tanúi voltunk, amikor a templom már nem mint gabonarakár, magazin, istállóként fogadta be a szorongó tömeget, hanem főséges, szent hivatása magaslatára visszaálltva, az első nagy Te Deum-ra. A fehérendős orosz asszonyok, tisztos öreg orosz emberek, férfiak együtt sirtak, zokogtak, énekeltek az öreg bátyuskaikkal, pópájukkal, aki maga is sűrű könnyek között szolt a néphez és megemlékezve, megköszönve a Jóisten irgalmas szeretetét és könyörülő jóságát, amellyel felszabadította őket az istentelenség szovjet uralma alól.

Egész délután tartott a hálaadás, a könyörgés, a templom újból való felszentelése, majd körmenet a templom körül fejezte be a hálaadást. Másnap mi is csak későn kaptunk, 11 órakor d. e. helyet a templomban a szentmise bemutatására, mert ők már virradat előtt megtöltötték a templomot, hogy az istentisztelet után, a sok elmaradt keresztiséget, bérmlást és a szentségek vételét kiszolgáltathassa a bátyuska a híveknek, ami talán estig is eltartott volna egyhosszában, ha a katonaság nem vonult volna be a templomba és csendet, rendet nem parancsolt volna. Így délután kellett tovább folytatnia a szentségek kiszolgáltatását a jó és fáradtságot nem ismerő öreg bátyuskának. De szívesen és annyi türelemmel és odaadással tette, hogy az magá-

ban véve is mély nyomokat hagyott a lelkekben. Mi magunk is végig hallgattuk többen az egész szertartást, mely alatt átéreztek szívük mélyéről jövő hálájukat, hogy újból templom lett templom, és hogy ismét szabad lélekkel és boldog énekekkel magasztalhatják az Istent. Mi is velük örömkönyvezve adtunk hálát a Jóistennek és imádkoztunk, hogy Isten országa legyen mielőbb újra és egészen ez a végelláthatatlan nagy orosz föld.

Azóta is sokakkal beszélgettem már, mert engem is, mint bátyuskát ismernek és így megnyilik a lelkek, — és elmondták, hogy mennyit szenvedtek a vallásosságuk miatt, ami minden háznál nagy tiszteletben és becsben állott, akár csak nálunk is sok helyen, a szépséges házioltár. Sokan életükkel fizettek meg az ikonért, mert nem akarták engedni, hogy előttük földhöz verve, összetörjék, vagy keresztül löjjék.

Ezek után a testi, anyagi, lelki és a Jóistenről való teljes megfosztás után elképzelhetjük, micsoda hűvel, vágygally szomjúhozták és szomjúhozhattak úgy a test, mint a lélek szabadságát. De igen boldogan és büszkén hordják a nyakukban a kis keresztetcskéket, ne is szóljak arról, mikor megtudták, hogy érmeiském van, majd leszedték a lábamról értük. Bátyuska i mine dáj (nekem is adjál), i mine dáj ja kartoska prinjeszu za nyu. (én krumplit hozok érte), ja malako prinjeszu za nyu (én tejet hozok érte), ja jatce (én tojást), stb. És én boldogan osztottam szét köztük a Jézus nevében. Míg benne tartottam, hogy adhattam, nem is gondoltam a krumpli, teje, tojásra, hogy nem ígértek, csak azt sajnáltam, hogy nem adhattam mindenkinek. Pedig a pécsi Szent Antal Bazárból egy pár 100-at elküldtek, úgyszintén többiben díjazatlanul kaptam a kis Szent Terézke Rózsakertiének kiadóhivatalától is, de még így is kevés volt. Idevonatkozólag megleget testvéri szeretettel megkérem nagyon szépen a „Magyar Barát” igen tisztelt és nagybecsült olvasótáborát, ha ilyen aprólcok dolgokkal (érkek, szentképek, kis imafüzetek, vallásos kis olvasnivalók meglepnének, annál is inkább, mivel a kórháznál vagyok és úgy a beteghez is könnyen eljutathatom, de meg az oroszokra való tekintettel is, mert igen büszkén viselik és boldogok. Levenek segítségemre ebben a kisebb kiadású missziós tevékenységemben, hogy mindenkinek adhassunk mi magyar katonák, hogy erről az oldalról is úgy emlegessenek bennünket, hogy a: magyarszki szoldat harasó — hogy a magyar katona jó.

A hálájuk szinte kifogyhatatlan. Volt is olyankor annyi krumpli meg tej a háznál, hogy alig tudtuk már hová tenni, mikor érmet osztogattam. Már azt is mondták, maradjak itt náluk bátyuskának, mert nekik, az ő falujukban úgy sincs. Gondoltam magamban, mint misszionárius, még szó eshet erről is, mert kiáltó nagy a lelki igénylés. Ők pedig epedve várják és jó szívvel fogadják. A fiatalság kicsit nevelten a vallási dolgokban, de imádkozunk, hogy küldjön az Úr munkásokat az Ő aratásába, mert az aratni való sok, de nincs munkás. Az Isten Anyját igen tisztelik. Azért kérjük értük a Szűzanyát, hogy Szent Fia, Krisztus Király uralmában ennek a népnek, sokat szenvedett szegény népnek a szívében, Sok testvéri szeretettel üdvözlöt minden magyarnak.

Szent Ferenc Szűz Máriával és a kis Jézussal társalog (Fioretti).

Leánder honvéd 254 50.

Karácsonyi ajándék

P. Hajnal Ágoston, O. F. M.

A gyorsvonat épen indult. Még utoljára megfogta Tibor menyasszonya kezét:

„Mária! Imádkozzék értem Szent Antalhoz. Hiszen tudja, hogy ez lesz fordulópontja életünknek.”

Mária biztató melegséggel nézett még utoljára Tibor szemébe.

A vonat elindult. Az ülésen elgondolkozott Tibor. Két óra múlva elintézi örökösödési ügyét s aztán másnap indul föl Pestre és megesküszik rövidesen Máriával. Csak ne kelene pörösködni rokonaival. Inkább lemond egy részről is, csak békésen menne a dolog. Jöleső duruzsolással robogott a vonat. Nemsokára jól ismert tájak mellett robogott el a gyors. A fák hógátára húzták el a megfakult sürgőnyepőznák mellett. Végre elérkezett Pozsonyba. A sárgás, kopottas állomásépülettől nem messze fölszállt egy villamosra. Végül dobogó szívvel leszállt, hogy bemenjen rokonainak lakásába.

Főnn már várták. Régi, meghitt bútorok ismerősen üdvözölték. Künn szép csendesen havazott. Nagy kövér hópelvények szállingóztak az utcán. Karácsony előtt járt ez a téli idő. Odabenn tudta, hogy kik várják. Megnemértő nagynénje és nagybátyja, akiknek első gondja az volt, miképpen tudnák őt az örökségből kirekeszteni. Pedig jutott volna neki is, meg telhetetlen nagybátyjának is. Dehát így van ez akkor, mikor édesapjuk nem csinált végrendeletet. Most aztán várhatják az ügy „családiás” elintézését.

Oh édesapám, miért haltál meg ilyen hirtelen — gondolta magában Tibor és súlyos léptekkel belépett a nappaliba.

Az ajtóból homályos fény terjengett szét. A szobában szólt a rádió s a rádió mellett újságot olvasott nagybátyja. Mikor meglátta unokáncését, lelkesedve üdvözölte:

„Isten hozott, Tibor. Látom, remek színben vagy. Vízszáid sikerültek, fiám?”

— Elégé. Pali bátyám. Most már mérnök lettem.

— És menyasszonyod? — szúrósan húzta össze szemöldökét Tibor bátyja. Hiszen ép ez az kettejük szemében, ami talán sohasem teszi kedvesse előtük Tibort. Igen, ő, aki oly nagyvászru tehetségekkel megáldott fiú, épen ő, aki mindig helyén találta eddig az eszét, most egy szegény leányt akar elvenni.

Tibor hirtelen végigsímitotta hullámos haját. Tudta és látta, hogy az egész ügynek ebben a kérdésben van az éle. Tudta azt is, hogy nagybátyja még hajlandó volna a kiégzésre, de nagynénje...

Hosszas hallgatás után felelt csak Tibor a föltett kérdésre.

— A menyasszonyom? — Mindig jobban várja azt a napot, amikor egybekelhetünk.

— Ebből pedig semmim sem lesz — felelte nagybátyja s azzal kiment a szobából.

— Tehát december 12-én mész vissza és megmondod menyasszonyodnak, hogy a birtokból semmit sem adunk. Kezdetek bele a pörösködésbe.

— Szóval Erzsike nénémnek ez a felelete? — kérdezte jelentőségteliesen Tibor.

— Ez, és ebből nem engedek, mert —

Ekkor Erzsike néni a homlokához kapott és székébe rogyant. Hozzásiettek Pali bácsi és Tibor is. Mindjárt lefektették. Orvost hívtak.

Az orvos erős szívrohamot állapított meg. Pihennie kell Erzsike néninek. De hol? Idehaza lehetetlen, hiszen az egész házvezetés Erzsike néni kezében van.

— Tibor, mi lenne, ha Erzsike néni Jolsvára menne pihenni? — kérdezte Pali bácsi.

— Jolsvára? — de hiszen ott senki sinek mellette!

— Hiszen itt van a te igazad. Elküldjük hozzá Máriát, a te menyasszonyodat. Legalább öreg nagybátyámnak is gondját viseli.

— Pali bátyám! Meghálálom még Neked ezt az ötletedet. Igen, így egészen a te lekötelezettjeid leszünk.

— Ugyan, ugyan. Inkább mást mondanék. Valahozvan rossz előérzetem volt ezzel az egész ügyvel kapcsolatban. Belül valami mintha mindig azt sugta volna: „Ne tedd!” Éreztem, hogy lelkiismeretlen voltam veletek szemben. Most így akarom Erzsi nénéddel megszerettetni menyasszonyodat.

Eszébe jutott a pálvavudvari ígért Tibornak.

— Milyen nap is van ma, Pali bátyám?

— Kedd, fiám...

— Igen, keddi Szent Antal napja... — mormogta magának Tibor és hálásan gondolt Szent Antal-tiszteelő menyasszonyára.

Azonnal sürgőnyt küldött Máriának, hogy a szükséges holmival fölszerelve utazzék Jolsvára a Felegdyek kastélyába.

II.

Jolsva, december 25-én, karácsony napján.

Kedves Tibor!

Kár, hogy nem lehet itt ezen a szent napon mérnöki elfoglaltsága miatt. Ma olyan jó minden, oly szépen kitisztult az egész helyzetünk.

Mikor idejöttem Jolsvára, Erzsike néni nem tudta, ki vagyok. Pali bátyánk levelét magammal hoztam. Átadtam neki a levelet. Elolvasta s azzal fáradtan csak ennyit mondott:

— Isten hozta. Érezze jól magát. Amennyiben nem fog hozzám alkalmazkodni, elküldöm rövidesen.

Semmit sem szóltam. Amilyen gyorsan csak lehetett, beleilleszkedtem a környezetbe és elstem Erzsike néni kívánságait. Szinte semmit sem kellett mondanom.

Eltelt két-három nap. Pesti búcsúzásunk óta épen harmadszor értem ismét keddi naphoz. Dél felé hívat Erzsi néni.

— Levél jött magának. Nagyon ismerős írás. Nem mondaná meg, ki írta?

Elvörösödtem. Ha megmondom, veszte az ügyünk. Ha hazudok, nem tudnám elviselni.

— Völegényem — mondtam egyszerűen.

— Igen? Ne haragudjék, hogy megnéztem a borítékot. Unokáncsém írása.

Figyeltem az arcát. Tudtam, most fog majd elküldeni. Hiszen én egyszerű, igénytelen kis lány vagyok. De ő mosolygósan folytatta tovább:

— Epen ilyen kis lányt szerettem volna neki. Csakhogy fölhangzott azzal az esetlen kis teremtéssel, akinek előbb udvarolt.

— De hiszen az én vagyok!

— Maga? ... Maga? ...

Többet nem szólt. Elment a könyvtárba és ott maradt délig. Tudtam, hogy a könyvtárban nem szabad zavarnom. Közben egész délelőtt izgatottan járkáltam. Nem tudtam semmi komolyat elvégezni. Végre ebédidő.

— Mária! — szólt erővel. Egészen megrezzentem.

— Maga szereti Tibort?

— Igen, — feleltem félénken.

— Hát miért nem esküsznek meg.

— Azért, mert szegények vagyunk.

Ez kedden volt. Ezzel az aznapi beszélgetésünk be is fejeződött.

Karácsony napján egy iratot hozott. Széthajtogatom. Látom hivatalos okirat. Remegve olvasom Csak kuszán látom a betűket. Epen csak hogy meg tudom érteni: Jolsva és a hozzátartozó földek, legelő erdő és ezvebek a miénk! Kettőnké! Mit tehettem? Lehajoltam Erzsike nénihez és csak ennyit mondtam:

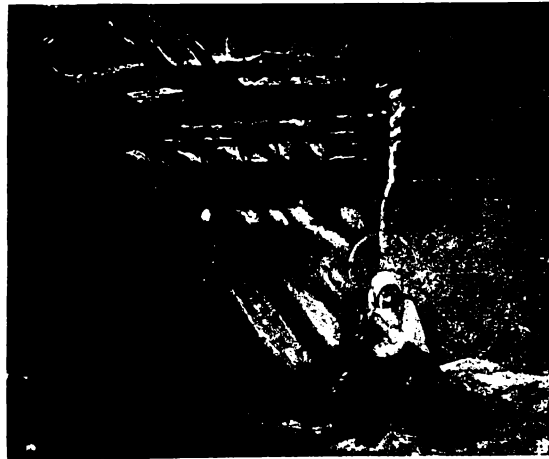
„A jó Isten áldja meg!...”

Erzsike néni szinte könnyesen sutfogta:

„Titeket is, fiám!...”

Lám, ha Szent Antal nem hozza ezt a betegséget Erzsike néniére, még ma is gyöttrődnénk a békétlen megoldástól.

Mikor jön már Jolsvára? Alig várom a pillanatot, hogy együtt köszönhessük meg Szent Antalnak kedves jóságát! Addig is sokszor gondol magára Mária.

Albrecht: Nem ragyogó fényt közt születik.

P. Réz Marián, O.F.M. világrendi vizitátor atya egész éven át odaadó buzgalommal látogatta a rendi közöskéket, s Szent Ferenc Atyánk szellemében vigasztalást és áldást, erősséget és lelkesedést csepegtetett a rendi testvérek szívébe. A meglátogatott rendi közöskék a következők: Tápiószecső, Jászszentandrás, Jászapáti, Alattyán, Zagyvarékás, Besenözög, Tápiószéle, Tápiógyörgye, Tápióbicske, Tápiószentmárton, Abony, Cegléd, Törökzentmiklós, Mezőtúr, Kiskunfélegyháza, Csongrád, Kunszentmárton, Mesterszállás, Kecskemét, Ágasegyháza, Helvecia, Lakitelek, Alpár, Sándorfalva, Jakabszállás, Szatymaz, Szege-dalsóközpont, Deszk, Kiszombor, Szőreg, Pusztamérges, Tápé, Makó, Apátfalva, Csanádpalota, Magyarbárhelyes, Medgyebodzás, Hódmezővásárhely, Szegvár, Mindszent, Szentmihálytelek, Rószeke, Csantavér, Horgos, Topolya, Kishgyes, Magyar-kanizsa, Adorján, Zenta, Péterréve, Mohol, Ada, Óbecse, Bácsföldvár, Temerin, Újvidék, Zombor, Bácskertes, Bezdán, Biesérd, Bares, Döbrököz, Budapest, Csillaghegy, Rákospalota, Pasáret, Gyömrő, Pécs, Szekszárd, Dombóvár, Szentlőrinc, Sásd, Baja, Bajaszentistván, Mélykút, Kalocsa, Foktő, Dávod, Hercegszántó, Csátalja, Jánoshalma, Katymár, Bácsalmás, Bácsmadaras, Bácsbokod, Ezer, Szeged, Battonya, Dorozsma, Kunágota, Dombiratos, Nagykamarás, Endrőd, Dunaföldvár, Füleki, Szőreg, Ajnácskő, Mohács, Siklós, Máriagyűd, Szigetvár, Csongrád, Kassa, Ináncs, Rozsnyó, Nyíregyháza, Simon-tornya, Tar, Mátranorok, Karancsag, Isten fizesse meg Vizitátor Atyánk jóságát és áldozatos munkáját!

Kollegista-nap. 1942. november 21-én tartotta a Szeráfi Kollégium az Egyháztól jóváhagyott ünnepét (l. Mohegiani: Coll. Ind. 1460. §.). Ezen a napon reggel a Kollégium-kápolnában P. Kéri Xavér házfőnök ünnepélyes szentségszertés mellett mondott. A szertés után huszonöt kollégista magára öltötte Szent Ferenc Atyánk Harmadik Rendjének ruháját, amellyel egyszersmind megalakult a Kollégium rendi közöské.

Délután és vasárnap műsoros estet rendezett a Kollégium kápolnájában és szegénysorsú tanulóinak fölségelyezésére, amelyen részt vett az itt-tartózkodó képviselő, gróf Takács-Tolvay József, valamint a város számos előkelősége, így dr. Kele István, Prelátus Úr Öméltósága, a Polgármester Úr, dr. Penzes Sándor, valamint a többi előkelőség. Az iskola és a katonaság is emelkedett lélekkel távozott az ünnepségről. — pp —

A kolozsvári Szent Ferenc Világi Rendje 1942. október 25-én, vasárnap, Krisztus Király ünnepén, egész Magyarország hadigondozó vasárnapján előadást rendezett a kolostor nagyertermében. Az előadás bevételeit teljes egészében a hadigondozó javára fordították. Műsor: 1. Szózat, Énekelte a közöskék. 2. Ünnepi beszéd. Tartotta: P. Szűcs Dénes rendtartományi tanácsos. 3. Pótfőli. „Hadnagy uram...” és Pósa: „Kis tüzer...” Költemények. Szavallta Sánta Ferenc g. tanuló. 4. A bolsevizmus három terciárius vértanúja. Előadta

Frána Péter igazgató, magiszter. 5. Pohárnok J.: „Győzelem útján”. Színpadi játékok két jelenetben. (Történi a harc-terén, majd otthon). Szereplők: Óranyal: Horváth Ilona, Molnár Mihály őrvezető: Zsebe János, János, honvéd: Náguly B. Károly, Veron, Molnár felesége: András Ilona, Panni, Péter, Molnár gyermekei: Kádár Rózsika, Csányi Imre, Annus, tanítónő: Kiss Ibolya, János, öreggazda: Szabó Márton, Juliska, Mária leányok: Sáska Klári, B. Ebner Kató, Bence, levente: Egyed Gyula 6. Móra F.: „Háborús gyermekszobából”. Szavallta: Konya Olga. 7. „Győzelemről énekeljen...” Krisztus Király-himnusz.

A kolozsvári Ferences Világi Rend 1942. nov. 22-én d. u. 15 órai kezdettel a ferencrendi kolostor ősi nagyertermében égi pártfogójának Magyar Szent Erzsébetnek, a jóság és irgalom asszonyának tiszteletére gazdag műsoros ünnepélyt rendezett. Kolozsvári testvéreink példás buzgóságán valamennyien épülünk! Eljének!

Kunágotai rendi testvérek évi beszámolójukat küldték. Húsvétra 60 drb kalácsot sütöttek, 280 drb. tojást főztek Szent Antal napján pedig 58 P-öt osztottak a szegényeknek. Augusztus 2-án 55 szegényt vendégeltek meg és 25 betegnek szétküldték az ebédet. Karácsonyra kalácsot kapnak, s egy kis meleg ruhát és cipőt, a súlyos betegek pedig tejet. A havi gyűlést rendszeresen megtartják, 80 tagból 21 újonc, 2 jelölt. A kunágotai rendi közöskék kiváló buzgalomról híres az egész környéken. Minden rendi nagygyűlésen találkoznak, lehetett velük, sajtóanyagcserék és szeretetmunkájuk példája az igazi szerélti szellemnek és életnek!

Az újvidéki rendi közöskék hazatérése nagy erősödése hazai világi rendünek. Igazi ferences élet pezsgése a testvérek munkájában és nagy vállalkozások tesznek tanúságot buzgalmuikról. Ft. Kopasz János káplán igazgató és Laudisz János Ferenc t. előjáró vezetése mellett végzik apostoli működésüket. A római Szent Antal-kollégiumban az egyik missziós cellát ők vállalták, miseruhákat nemesak a helybeli templomnak, hanem a vidékieknek is javítanak, 1400 pengőt adtak jótékonyra, 140 pengőt a misszióra, a Szent Földnek ékszereket küldtek, könyvtárukat gazdagon fejlesztik, zászlójuk pedig egyik leszbb ékessége az újvidéki körmeneteknek. Hazatérésük óta még nagyobb

lendülettel végzik Szent Ferenc misz-szióját. Ha Isten is úgy akarja, zárdának épül Újvidéken, s ez mégjobban megerősíti testvéreink mozgalmát és tevékenységét.

Országsgzerte megszervezték rendi testvéreink és kedves olvasóink a Fáj-dalmas Szűzanya kilencedét. Száz és száz közöskében kerekedtek fel a hívek, hogy vagy a templomban, vagy a magánházaikban imára összejöjjenek. Számos helyről kaptunk beszámolót. Nem közölhetjük valamennyit, s a néhányat is csak jellegzetesebb mondataiban. Gyöngyösön zsúfolt templomban végeztek az ájtatosságokat. „A hívek örömmel fogadták az ájtatosságot, — írja dunaföldvári testvérünk — sokan megkönnyezték, különösen azok, akiknek a haretéren hozzátartozójuk van.” „Pontosan november 9-én kezdtük meg, — írják Székelyudvarhelyről, Csíkszeredáról és Zsögödőről — és mindennap vacsernyével kapcsolatban végeztük az ájtatosságot... Ajánlatos volna, hogy az iskolásgyermekek egy kis imát mondjanak a tél borzalmait szenvedő vitéz honvédekért.” „Ugy éreztük, mintha ott lettünk volna a Fájdalmas Szűzanya kegyoltáránál. — írja barsi testvérünk — és reméljük, hogy meg is hallgatott minket.” Nyírlővőről a következő beszámoló kaptuk: „Boldog örömmel mondhatom, nem csalódtam falumban... Az egyik nenike buzgal-mában azt ajánlotta, hogy vonjuk bele a reformátusokat is... Mint a szentmihályi székelt szoktuk, a görög katolikus iskola termében az oltárhoz nyíló ajtó kitártuk, az oltár virágdiszben, gyertyafényben emelte az őszinte áhitat hangulatát... Még külön hálával kell megem-lítenem, hogy az énekek vezetését az utolsó pillanatban megbetegedett Pintér Józsi bácsi helyett a görög katolikus kántor úr vállalta... Így dobogott 9 napon át a kis Nyírlővő katolikus szíve...” A szegeddefeketesziélek magánház-ban tartották az ájtatosságot, és egy énekes szentmisét mondtattak a gyön-gyósi Fájdalmas-kegyoltárnál. Balázs Ferenc honvéd írja a frontról: „Nagyon jól esik abban a tudatban élnünk, hogy míg mi a keresztjében nagy áldo-zatokat hszunk, odahaza, édes Hazánk-ban, Isten szegénykői büdzölködnak ér-dekünkben. Sokat, nagyon sokat imá-dkozunk értünk.” Belápatfalváról: „Jó eredménnyel számolhatok be. Gombos Mátyás káplán úr nagy odaadással tar-totta szép számu hívevel együtt a ki-lencedet, 4 misét is mondtunk az idő-alatt. Most már a Szállást keres a Szentesalád ájtatosságot is igyekszünk megszervezni. „A szent kilencedet szív-ből és lelekből végzünk a Fájdalmas Szűzanya tiszteletére a Tiszteleendő Ur-nak” — írják. „Mindenki úgy megható-dott, hogy sírt. A Főúr végen áldást adott, és egy szentmisét mondtunk sebesült katonáinkért.” „ertesülünk Alattyánból. „Boldogok vagyunk, hogy tehetünk valamit azokért, akik kint vannak a fronton. Szentírásit olvastunk, énekekkel fuszereztuk ájtatosságunkat. Köszönük az ötletet”, írja mezöhe-gyesi tudostónk. Nagykáposon szentsegi áldással kötötték egybe a kilencedet. „Mint a Magyar Barát olvasója, megkö-szöröm a pap, hívek és az imavezető nevében, hogy ily szép számmal tar-tottuk a szentkilencedet. Mind fel-emelő lelki meztudással végeztük.” Ki-telma vege venni a sok levelet, az egy-szeru jelentéseket...? Több, mint 500 helyről tudunk. Hányan nem is jele-ztek, de annál buzgobban végezték! Hall-gassát meg kérésünket a Fájdalmas Szűzanyá!

Janssens: Szűz Mária második fájdalma.

"GALAMBUC" Jfúsági rovat

Rovatvezető: Dr. Monostory Elekné Eger, Vécsey-u. 25.

RORATE COELI...

Ránk köszöntött az advent. Elhozta reménnyel teli homályát, a ködös december Krisztust váró lelkületét, a szeretet legnagyobb affektusát. Vártuk azt, mert éreztük, hogy hasonló a mi életünk a kétezer év előtti emberekéhez. Ők békét vártak Krisztus jöretelétől. Mi is úgy érünk. Várjuk Krisztust és Vele a békét is. Ez a háborús advent több reményt, több lelkesülést önt belénk. Mert eljön Krisztus. Az advent homályában fel fog tűnni a betlehemi csillag békét hirdető fénye. Tűzet, lángot hoz. A szeretet lángját s mi boldogan éneklünk majd glóriát, örömmel hajtjuk meg homlokunkat a szegényes jászól örök Királya előtt. „Rorate coeli! Harmatozátok ezek a békét, a szeretetet, a megértést! Hozzatok, adjátok nekünk azt, Aki már oly igen várunk, Aki után szenvedő szívünk epedre sóhaj! Harmatozátok nekünk egy boldogabb magyar karácsonyt!

Lauly László papnöv., Pécs.

VÁRATLAN TALÁLKOZÁS!

Ködös hideg téli reggel volt! Temp-lomba siettem, róráterem. Az utcai lámpák égtek. A város felett meg sötétség honolt. A fák zuzmarás ágai rongyos köldüsként fagyoskodtak a hidegben. Néztem a tél szépségét. Egyszerre azt vettem észre, hogy egy 12 év körüli rongybaburkolt kisleány topog el mellett. A nagy csendben mintha hangot hallottam volna.

— Ne hagyj a gyermekét közömbösen elhaladni.

Ereztem, valamit tennem kell! De mit?

Ezek a gondolatok a perc ezredrésze alatt villantak meg agyamban s azon vettem észre magam, hogy már is eslelkszem. Kezenfogtam a leánykát, s megkerdeztem a nevét.

— Hogy hívnak? Tágrányította esodállkozó szemét és illedelmesen válaszolt.

— Mária.
Beszédéből megtudtam, hogy kis árva teremtes. Munkahelyére siet már ilyen korán, mikor a többi gyerek még a másik oldalára fordul, s fejére húzza a selyem paplant. Szegénynek ilyen élet jutott.

Amint egy lámpához értünk fejtunt, hogy a kis Mária arca nem szomorú. Szemében szeretet és hála tükröződik. A kis árva elmondotta ugyan, hogy neki kell helyettesítenie edesanyját, Testve-reire s beteg edesatyjára ő visel gondot. De azt is elmondta, hogy e nehéz keresztbordozás mellett ő mindig csak hálával és szeretettel tud gondolni a jó Istenre. Hisz a legnehezebb napokon is gondoskodott betevo talatjukról. Nekei

erős, egészséges szervezetet és munkakedvet adott. Azért örült, hogy küzdelmes életében sok áldozatot hozhat Jézusnak.

Gyengéd, anyai szeretettel megsimogattam. Boldog mosolygással nézett rám. Később megkerdezte:

— Ugy-e, a néni is hálás, és hoz áldozatot a Jézuskának?

— Igen. Most is az Ó házába igyekszem, hogy üdvözöljem, kiengeszteljem a megbántásokért s jóságáért hálaad-juk.

A leányka figyelmesen hallgatott. Majd kisse felve megkerdezte.

Elmehetek én is a néniel?

— Nagyon szívesen elviszlek magam-mal.

A templom még üres volt, s homály borította. A szentelyben piros örökmé-eses fénye pislákkolt. A kicsinek is tet-szett ez a misztikus fény. Nagy áhitattal térdelt a szentegház elé. Felhangosan, szíve mélyéből adott hálát a gondviselő Jézuskának.

Mire kijöttünk, munkába siető embere-ekkel telt meg az utca. Egy darabig

más városba került. Elszakadt az ismeretlen nénitől, kinek szívében edesanyja szeretetét kereste. A kis Mária megint magára maradt. Fájt ez a seb mindkét-ünknek. De azért tudom, hogy lélekben mindig találkozunk. Ha megkondul a reggeli harangszó, mindketten egy úton haladva sietünk. — hálát adni.

Kalocsai Mária, Kassa.

TESTVÉREIM...

Versenyezzünk a szép mennyországért. Versenyezzünk az Isten csökjáért! Mutassuk meg a világnak, Hogy a földön ma is járnak Lillomos tisztalelkek, Vértanúk és szentek!...

Versenyezzünk a szép mennyországért. Versenyezzünk az Isten csökjáért! Jézus legyen a vezérünk, Erte hulljon piros vérünk, Erte álljunk esatásorba, Nevet írjuk lobogónkra!...

Pintér József, Kecskemét.

A BETLEHEMI JÁSZOLYNÁL.

Hadvezérré és vértanúvá nagyon keves ember lehet. A mi életünk ezer apróságból áll. De ha nagy lélekkel vegezzük az apróságot, naggyá lesz a kezünk alatt, es naggyá avat minket is.

Peldaképünk a kis Jézus. Nagy volt, mikor leszállt a jászolyba, a szűrés szalmára, mert szeretettel jött. Megalázta, feláldozta magát az emberiségért. Aki követni akarja, annak a mindennapi élet apróságaiban is utána kell igazodnia, nagyszerűen kell tökéletesítenie a kicsinysegeket is.

Mily boldogító tudat: mi is élhetünk nagyszabású életet, ha mindennapi apró dolgainkat nagy dolgok módjára végezzük: nagy hittel, nagy szeretettel, nagy jóakarattal, nagy figyelemmel, nagy odaadással és nagy bizalommal. Két szóval: nagy lélekkel, *egész lélekkel*...

Olvassuk az Ur szavát: *Örülj, jó es hír szolgám! Mirelhogy a kerésben hű voltál, sokat bízik rád! Menj be Urad oromébe.* (Mt. 25, 21. 1.)

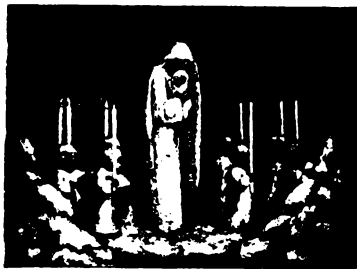
Szabó László Zoltán, Győr.

KICSI AZ ÉN SZIVEM...

Kicsi az én szivem,
Kicsike darabka
Edesanyámból
Ugy van kiszakadva.

Azért siet vissza
Azért szeret ottan
Ahol ez a két szív
Ujra összedobban.

Mezei Terike, Eger.

Havon át és fagon át
Viszi a Szűz magzatát
Szívem, hozzád.

(P. Szedő Dénes, O. F. M.)

hallgatagon mentünk egymás mellett. Majd újra megkerdezte.

Néni, nem jön többé velem imádkozni? Meglepetéstől boldogan mondtam.

— De eljövök, kicsikem.

Rövid idő múlva megint megszólalt.

Nem! ne tessék eljenni! Jóság! nem tudom meghálalni.

O te kis esaci! Nem tudod-e, hogy én is hálából megyek a Jézuskához? Nagyon boldog vagyok és O is boldog lesz, hogy nem egyedül megyek. Jár-ban hallgat ránk, ha sokan kerjük valómre! Holnap ismét találkozunk itt az iskolánál.

Meg néhány-szor találkoztam a kislánnyal reggelente, mikor meg a csillagocskák kidugták a sötét felhők mögül arcocskáikat. Aztán a kislány

MISSIONARIUS LESZEK!

Történelem óra következik. Még egy-szer átolvasom a feladatot, remélem ma felelek. Az iskola végeben tanulgatok. Egyszer-egyszer felnezek, figyelem a diaktársaimat. Már felig átolvastam a leckét, mikor észreveszek a pad túlsó végén egy kis másodikos vagy harmadikos diakt.

Látom, valami nagy bánata lehet. Talán sir is. Magamhoz hívom. Ismerem regóta. Kis vidéki fiú. Egy előkelő városi tisztviselőnél lakik. Mi bánthatja?...

Mellem ül. En meg szeretetteljesen megkerdem:

— Mond, Testvér, mi bánt, mi fáj!
Gondolkozik egy kicsit, aztán észreveszi bennem a jobarátot és kiönti lelkét.

— Tudod én... én... öngyilkos leszek...

Nem tudom elképzelni, miért akar öngyilkos lenni. Hiszen jeles tanuló, kiváló magaviseletű fiú. Mindenki szereti. Ijedten kérdezem tőle:

— Miért?

Nem bírom ki tovább az édesanyám nélkül. Nem bírom ki!

Szinte görcsösen kapaszkodik ebbe a szöbe: nem bírom ki! — Most már érttem: gyöttri a honvágy. Hiányzik az édesanya édes simogatása. Hiányzik az egy-egy anyai csók.

Rögtön látom, meg kell vigasztalnom a kis Karcit. Mesélni kezdek neki egy misszionáriusról, aki szintén nagyon-nagyon szerette az édesanyját, de a jó Istent mindenek felett. Azért elment messze Kinába, hittérítő útra.

A kisfiú figyel, látszik rajta, hogy tetszik a mese. Látszik, mint csillan fel a mosoly az arcán. Megnyugszik. Boldog. Hiszen egy hónap múlva ismét láthatja az édesanyját. Elküldöm a Szűz Anyához. Ott imádkozik, és ott meg is nyugszik teljesen.

Három nappal később ismét a szokott

Ejnye kicsi, mi van veled?!
Durcás Kati most a neved?
Pedig hogy ha szófogadnál,
Anyácskára mosolygnál,
Megölelné, megcsókolná,
Az öleiben elringatná.

helyemen tanulgatok. A kis Karcsi oda-jön hozzám, és komolyan, szinte férfiasan, minden bevezetés nélkül odavágja:
— Oreg, én misszionárius leszek.

Biztos még a mese hatása alatt él, gondolom magamban. De ő elosztatja kétségemet.

— Szűz Anya az én második anyám. Pár biztató szót mondhatok csak neki, gyűlkezésre szól a csengő.

— Tarts ki elhatározásod mellett és szerezd mindig az égi és földi anyád!

Ezzel búcsuzunk egymástól.

Piukovics István, Mohács.

RIPORT KÉTFAJTA MÉREGRŐL.

Egy kisfiú lügkö-oidat körül settenkedik. Ivópoharat megmeríti a veszedelmes folyadékban. Amint észreveszi ezt az édesanyja, nagyot kiált reá. Hirtelen, mielőtt a kicsi a szájához emelné, kiüti kezéből a veszedelmes poharat.

— Méreg az, kisfiam, halált hozott volna reád: — oktatja remületeben a síró kistiút.

Lassan lecsillapodik az édesanya. Majd benyit a másik szobába. Nagy csendben tartózkodik ott másik gyermeke. Ezzel már nincs annyi gond, nagyocská leány, IV-ikes polgárista.

— Mit csinálsz, kisleányom? Tanulsz, vagy olvasol?

A leánya türelmetlen és ingerlékeny: Ne tessék zavarni! Olyon borzasztóan érdekes, — és szinte falja a betuket.

— De mit olvasol?

Az édesanya hozzá lép. Végigfut tekintete a könyv színes tabláján. Filléres regeny, olcsó borzalom. Olyan, amely éppen alkalmas arra, hogy tönkre tegyen egy fejlődő, bimbóznak és virágosnak induló leánylelket.

Inkább fordasd a tankönyveidet és ne olvasd azt a rosszkinezésű regényt! Nem való az Neked.

— Mindjárt tanulok, anyukám! Fél-óra múlva ugys befejezem a könyvet. Az anya gyenge, enged. Nem uti ki leánya kezéből a könyvet, amint kisfia kezéből kipenderítette a meregpoharat. Pedig mindkettő méreg: öl és gyilkol..

Tóth Lyvia, Sopron.

SZABADULÁS.

Csúnya dögkeselyűk tépik a világot.
Csupa cafat minden köröttem, mit látok.
Kekes-lila foltok,
Apró ember-rengyok.

Csúnya dögkeselyűk, közibük rontok,
Útók, vágók, tépek, átkozom a poklot.
Kekes-lila foltot, apró ember-rongyot,
Keblemre ölelem.

Keblemre ölelem, csókolom, szeretem,
Sebeit bekötöm, gyógyírral bekenem.
Fejemet lehajtom, édes jó Istenem.
Mit is adjak enni, nekem sincs kenyere-
[rem!]

De im, itt az Úrnak áldást osztó keze.
Hull belőle manna, az élet kenyere.
Hőfehér kenyér, áldott étel, ostya,
Édesebb a méznél, mert az Isten osztja.

Biztatom az embert, dehogy, ember-
[rongyot]

„Csak láss hozzá, bátran vedd, mit az
[ég ottont].
Benőnek sebeid, nem leszel védtelen,
Mégvéd mindentől a névtelen Végtelen.“

Füzes István, Érsekcsanád.

HÁBORÚ VAN MOST A NAGY-VILÁGON.

IV. Isten a rosszat is jóra fordítja.

Isten nem ver bottal!

Évszázadokig küzdött az Egyház a szabadkőművesség ellen. Az eredmény nagyon kevés volt. Évtizedekig örjón-gött a kommunizmus Oroszországban. Ót éves terveket készített Isten és az Egyház ellen. Barbár pogányságba akarta rántani az egész világot. Munkájának nem lett eredménye. Példa erre Spanyolország.

Jött a háború. Súlyos lépteivel végig-vonul egész Európán. A szabadkőművesség felszámolására készült. A bolsevizmust már eddig is komoly veszteségek érték. A jelenleg dúló háború is a kommunizmus ellen irányul. Magyar honvédek messze, idegen földön a keresztény, művelt Európa nagy, civilizálatlan ellensége ellen harcolnak.

Hogy mi vár még ránk: Nem tudjuk. A jövő Isten kezében van. Ő a történelem folyamán mindig talált, és ezután is talál módot, hogy a benne bizókat megszabadítsa, ellenségeit megfékezze és erejüket megtörje. Csak bizunk és imádkozunk kell.

Ime tehát a háború vért csapol, könynyet sajtol. Könnyes szemünket és vérző szívünket mégis bizalommal emelhetjük az égre Gondviselő Atyánkhoz.

Tudjuk, látjuk, hogy a háború durvaságait öldöklő pusztításait nem akarja, csak megengedi. Megengedi, és gondviselő terveinek szolgálatába állítja: túl a vér és láng tengerén felragyog majd a sebb, tisztultabb emberiség hajnala.

Lauly László, Pécs.

HÍVTAK MINDENFELÉ.

Hívtak az Öröm.

Megnéztem: önzés volt szíve,
mely üres, csak ego-t mutat.
Kitértem tehát.

Hívtak a Tavasz.

Megnéztem: test volt a szíve
és üres: a lélek hiányzott.
Kitértem tehát.

Hívtak az ifjúság.

Megnéztem: léha volt szíve
nem volt benne semmi szent komolyság.
Kitértem tehát.

Hívtak az Álom.

Megnéztem: bolond volt szíve,
lehetetlen álmokat takart.
Kitértem tehát.

Hívtak a Bűn.

Megnéztem: undok volt szíve;
Bűs feketesége nagy mocsár.
Kitértem tehát.

Hívtak a Bánat.

Megnéztem: lila volt szíve,
Szép, de nem nekem való.
Kitértem tehát.

Hívtak az Isten.

Megnéztem, szent volt a szíve;
Messziről is boldogító volt,
és mentem feléje!

Zrinszky László, Budapest.

KARÁCSONYI GYÓNÁS.

Hétfő, kedd, szerda... Egymásután peregnék a hét szürke napjai, hogy a vasárnapba ömölve fényes virágcsokorként illatozzanak az ég Urának.

Szombaton már érezhető az ünnep. Az utcák kimosakodva, tisztán sőpörve várnak. A harangok is ünnepélyesen kongatnak litániára, vecsernyére. Az ember is érzi, hogy tennie kell valamit. Megy a templomba, hogy megfihérítse lelki köntösét. Ma meg különösképen: advent utolsó szombatja van.

Két barátónó is elindult, hogy elvégezze megszokott szombatesi gyónását. Egész úton vígan beszélgetnek táncról, mozirol, színészekről. Még a templomajtóban is gyorsan odasúgnak egymásnak valamit. Ajjuk szövegetében felejtett nevetéssel lépnek a gyóntatófolyosóra. Bekukkantanak minden gyóntatószékbe és megjegyzik: á ez fiatal; ez meg öreg és kopasz!... Végre kikötnek mégis. Az egyik beáll a sorba, a másik keresztbevetett lábakkal leül a szemben lévő padra. Egy darabig vizsgálgatják a többi gyóntót, majd szabályosan társalogni kezdenek.

— Te miért nem állsz be?

— Csak nem fárasztom ki magam! Van e imakönyved?

— Van.

— Add már ide.

Megindul mind a kettő és elállva az útát, csere-bérelgetnek. Közben már négyen is tovább szeretnének menni. Ismét elhelyezkednek. Az ülő végignézi a szentképeket. Majd felugrik, és beáll a sorba. Természetesen mások elé. Eszükbe sem jut, hogy legalább most a kis Jézus várásakor nagyobb elmélyüléssel készüljenek a gyónásra.

A gyóntatószékéből mosolyogva, és diadalmasan körülhordozott pillantásokkal jönnek ki. S még csak egy keresztet sem vetve robognak el.

Az unokabátyámmal egymásra nézünk. Később az utcán bátyó megjegyzi:

— Tudod, hugi, ha én egyszer meg-nősülök, azt is megnézem, hogy Isten házában hogy viselkedik a választottam. Mert hogy ilyen leányt, mint ez a kettő, nem veszek el feleségül, az biztos!

Kovács Rózi.

SZERETEM A FALUT.

Miért?

Magam sem tudom. Falun születtem, ott szoktam nyaralni. A falu csendes lelkülete beleivódott a gondolkozásomba, a szívembe. Úgy láttam, a falun friss életerők zúgnak.

Az irodalom akkor újult meg mindig, amikor visszatért a népi forrásokhoz. A népi erők tösgyökerez erők. Annyi szellemi és annyi lelki vitamin rejtezik bennük.

A nemzeti élet is akkor lendült mindig a fejlődés új csúcsai felé, amikor a faluról jött friss és töretlen erők kerültek a kormánykerek mellé. Ezt bizonyítja a történelem.

A nyáron a Kis-Duna partján sétáltam barátimmal. Néztek a hullámok játszói szökését. Töretlen jókedvvel zajlottak, hullámozottak. Hova? Merre?

Egyik napon beiklire pattantunk. Az országúton követtük a Kis-Duna menetirányát. Ott kötöttünk ki, ahol a Kis-Duna a Nagy-Dunába ömlik. Megfigyeltük, hogy az öreg lompos Nagy-Duna

megifjodik a Kis-Duna fúrge virgoncsá-gától. Hasonlóképpen van az ország életében is. A nemzet életárma lompos és lassú, de ha a népi erők beléje ömle-nenek, vígan megifjodik az öregedő nemzeti élet is!

Eletűjúlást várunk a falu felől? Új, erős élet csak a tiszta faluból indulhat el!

Szabó Györgyi, Győr.

GRECCIÓ... 1942.

A csillag már magasan fenn ragyog. Dicsőséget zengenek angyali karok, Fáradt vándor, Grecció felé ballagok...

Jézuskámhoz megyek. Ferenc atya vezet, Nagy, csillogó szemmel mosolyog a [Gyermek.

Ragyog az erdő káprázatos fénnel, Glóriát szű a hold, csodás a szent éjjel.

A szürös jászolynál tétován megállok, Csöndben elsutogok sok-sok imádságot. Elmondom én minden fájdalmam,

[örömm,

Drága kicsi Jézus, köszönöm... köszö- [nöm...

Ajándékot is hoztam a kis Királynak: Életemet adom a világ Urának.

Ez ugyan nem arany, nem tömjén, se [mirrha,

Csak egy gyarló kicsi szív szeretet-titka

A csillag már magasan fenn ragyog. Dicsőséget zengenek angyali karok. Fáradt vándor, Greccióról álmodok...

Bencze Mária.

Kisleány,

nagyleány,

fiatalasszony

A kisleány a jó Isten ibolyácskája. Amint az ibolya meghuzódik a bokor tövében, a kisleány is szerényen meglapul a család védelme alatt. S illatával megtölti az egész családot. Az édesapa, az édesanya és a testvérek az ibolyácska fölé hajolnak, szívják és élvezik az alázatos ibolya illatát...

A nagyleány a jó Isten nagy virága. Az egyik lilium a zárdában, a másik rózsza a kertben, a harmadik tavaszi kankalin. Vannak leányok, akik nagylevelű dáliaik, mások viszont nárciszok, ciklámenek, georginák, gyöngyvirágok, gladioluszok, árvácskák, gopárok havasok homlokán. Egytől-egyet virág. A maga nemében mindegyik gyönyörű. Kelyhük a Nap fölé tölcseréz, az illatuk pedig száll és árad. A nagyleány-szívek piros rubintcsészék, tűz lobog rajtuk és bennük: a szeretet tüze. Szeretjük tüzes is, forró is, de sokszor nem mély és nem időálló.

A fiatalasszony már komoly. Ez a megkomolyodás a mátkasággal kezdődik. Nagy az a fejlődési ív, ami a kisasszony és a nagyasasszony között feszül.

A fiatalasszony nem kisleány-ibolya, nem is nagyleány-virág. A fiatalasszony kovász, akinek az a hivatása, hogy boldoggá tegyen egy kis családi kört...

Gyönyörű szerep, gyönyörű hivatás. Egyenesvonalú folytatása az édesanyai áldozat-élet!

... Jeggyűrű: sokszor elnézlek. Jeggyűrű: a leányalmok Feléd sóhajtoznak! Jeggyűrű: sok mindent mondasz a leányoknak! A salvita pirosan ragyog, a szegfű dúsán illatozik. Mindkettőt szeretik a leányok, de minden virág-szép-ség felett legjobban a jeggyűrű tűndöklését.

Azért imádkozom, hogy minden nagyleány tiszta lélekkel húzza fel a jeggyűrűjét s mindenikét Krisztus papja áldja meg. Végeredményben ez a leg-szebb nászajándék!

Tihanyi Miklósné.

SEZENT MIHÁLY.

Kelt föl ezüst karddal,
Szent Mihály arkangyal!
Vess a rossznak véget,
Szeressz üdvösséget.

Valljad, ördög ellen:
Külömb Úr az Isten!
Kinek jobbján állok,
Szívemmel strázsálok.

P. Szedő Dénes, O. F. M.

A TISZTA SZERETET.

Lehetne bár enyém az egész világ;
S ha minden aranyát is nekem adnák,
S élhetnék itt örök vágyam szerint;

Lehetnék akár a legnemesebb,
Dicső királynék között a legszebb,
Nem lennék boldog, ezt érzem mindig.

De szívemben lángol a szeretet tüze.
Lelkemben rejlik Jézusom képe.

Krisztus, az egyetlen szent jegyesem.
Övé a szívem, lelkem s mindenem.

Németből fordította: Kubik Pál, Pécs.

Hideg havas világ, kivertek, nincs helyem.
De mi az a fényes az égen odafenn?
Milyen szépen ragyog!... nekem is melegit,
Dermedő szívemben mécsvilágot derit.

Kovács Rózi.

LEVÉL EGY VIII. GIMNAZISTA BARÁTOMHOZ.

Kedves Barátom!

Ismét itt a karácsony. Utolsó leveled óta már leestett a hó. Lassankint eljutsz gimnáziumi tanulmányaid befejezéséhez.

A papi jegy, amit az Ur beléd éget majd, ez lesz az a kötés, amely mindig kötelez. S ezt a jegyet a Szentlélek adja. Ő kering majd Benned szent életáramként s ő foglal majd le Téged örökre. Multkori levelemben ígértem Neked, hogy megmondom a repülőgépek jelentését is. Lásd, a Szentlélek áhítatos szeretete lesz majd papi életed nagy kincse. Ha eredményeket akarsz elérni hívatásod útján, őt kell élő, tüzes szeretetével segítségül hívnod.

Martin du Gard egyik regényében (Jean Barois) egy hitetlen orvosról ír. Élete végén megáldozik az orvos mégis. Mikor fia ezt megtudja, szerfölött elcsodálkozik. Mire az orvos távoli, kissé félénk tekintettel így

felel halálos ágyából fiának: „Tudod, fiam... hiába minden... Rettenetes ismeretlen az...”

Ebben a korban csupa ilyen lélekkel van teli a világ. Neked kell ráébredtened, rádöbbened a világot erre a nagy értékre: a halál Istenbe-kapaszkodó pillanatára.

És hogy teszed meg ezt a Szentlélek szeretete nélkül. Igérd meg Betlehem kis Királyának, hogy azzal a tüsszel, a Szentlélek tüzevel akarsz járni a világban majd mint pap, ami onnan, az igénytelen Jászolykából elindult.

Boldog karácsonyi örömben szeretettel ölel barátod:

P. Hajnal Agoston, O. F. M.

Címem: Ferences Tartományfőnökség, Budapest, II., Margit-körút 23.

VÍZKERESZTRE.

Edes kicsi Jézus,
Láttam csillagod,
Amely nekem hozzád
Útat mutatott.
Az vezetett engem
Messzi tájakon,
Ime hozzád értem
E szép hajnalon...

Edes kicsi Jézus,
Eljöttem én hozzád,
Hadd csókolom meg
Hadd simogassam
Rózsás kicsi arcod.
Hadd simogassam
Szőke fürtidet,
Beszélni szeretnék
En ma Te veled...

Pintér József.

LELKI MENNYEGZŐM.

Karikagyűrűm: a keresztem,
Jézus az én hű jegyesem.
Esküvő nap: a halálom.
Új otthonom: a mennyországom.
Hófehér fátyol lesz a lelkem.
Mirtusz a fejemen: szenvedésem.
Jegyesem keblén a mirtuszág
Legyen: egy kis fehér Margarét
[virág!]

Homoki Szabó Margit.

SZILVESZTERI BÁLOZÓKHOZ.

Hej, szép csóri leányok!
Bazsarózsa orcátok
Irul-pirul a tántól.
Kacagástól, vihántól.

Hej, ti csóri legények!
A pénzben nem szegények
Esztek, isztok, vigadtok,
Mulatoztok, daloltok.

Szilveszter éjszakáján
Üjlesztendő kapuján
Mondok egyet tinéktek,
Szomorút, mégis szépet.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!

Gondoltok e mostan arra
A sok igazi magyarra,
Ki dacol viharral, vészsel,
Fel kézzel, de egész ésszel.

Dnyeszter partján táboroztunk...
Felidezik képetteket
Könny gördül ki a szemekből.
Igaz, forró szeretetből.

Majd lefagy a fülük, orruk,
Félrebillen a csákokjuk,
Golyó süvit, repülő bűg,
Ahol a Dnyeszter vize zűg...

„Rohamra most...” és a sereg,
Mind kemény magyar emberek
Rágondol az otthonára,
Családra, boldogságára.

Bemennek lánghó tűzbe
Harcolva, muszkákat üzve.
S amelyik meghal, nem másért,
Hón szeretett hazájáért.

Este mikor hallgat minden,
Összeülnek azon hitben,
Hogy ti itthon csendben vagytok,
Imádkoztok és dolgoztok.

Jaj, de megfájdul a szívük
Meginog erős hitük,
Ha levelek hirül hozzák
„Mulat otthon Magyarország!”

Azt hiszem, a hősi halál,
Mely sok ártatlant lekaszál
Még feleennyire sem bánt,
Mint e hir, mely szívükbe szánt.

Ennyit akartam mondani
Szépen, halkan tinéktek,
Folytassátok most hát tovább
A vigalom a tiétek.

Langenbacher Kató, Csőr.

ÜZEN A GALAMBDÚC.

D. P., Nyiregyháza. Még egyszer örömmel gratulálók.

F. I., Érsekcsanád. Szigorú kritikát költőtől kell kérnie. Ne feledkezzék meg a Galambdúcról! Az Árva helyszüke miatt maradt az októberi számba.

P. J., Kecskemét. Kis elbeszéléseit köszönöm. A Huszárkaland jóízű, de fiatalabb olvasó közönségnek való. A Mese a világ végéről téves elgondoláson alapszik. A többi közlöm.

Olvasóinknak sok kegyelmet kérünk a karácsonyi kis Jézustól. Szeretettel teljes ünnepeket! — Az írógárda gondoljon szünetében a Galambdúcra.

Ez a mi jelenlegi pillanatnyi és könynyű szenvedésünk, a mennyei dicsőségnek föltötte nagy, örök mértékű szerz. meg nekünk. (Szent Pál Korintusiakhoz írt leveléből).

208/1912. M. E. engedéllyel.
Kapisztrán-Nyomda, Vác.
Művezető: Farkas Károly
Printed in Hungary.

**Szent Antal,
a mosoly
Szentje...**

Szent Antal, a mosoly szentje,
kezed a modern fiú arcára a lélekmosoly zománcát kenje!

Szent Antal, akard, és mosoly-penzed, mosoly-pengőd
kírügvedzik, és megfiadzik az arcok haván,
iobot vet: szépet és diadalmasat a szemek barna és kék
A modern ember szíve beteg, nem tud mosolyogni. [taván,
a szemé nem tud eszmés ihlet-tuzben ragyogni!

A diáknép legyen itt az apostol! Szent Antal, emeld azért
[fel a mai diákság szemét a csillagokra,
hogyan mosolyogni tudjunk, az örök nagyságokra és az örök
[horizontokra!]

Alázattal kérünk, Szent Antalunk, a mosoly szentje,
kezed a modern fiú arcára a lélekmosoly zománcát kenje!

Fenyvesi Vilmos.

a lelket is üdvözíti a misszionárius a testen keresztül! Végül színes útleírását folytatja P. Károly Bernát, O. F. M.: **Magyar ferencesek Kína felé... Shang-haitól—Jungchowig** c. füzetében. Már Kínában tart hosszú útja során, s a kínai katolikus kultúra ősi és legújabb nyomait tárja az olvasó elé. A személyes tapasztalás közvetlensége és a leíró készség rendkívül közelünkbe hozza Kína missziós képéből azt a pár helyet, amelyet P. Bernát végigjárt. Szeretettel köszöntjük a Ferences Világmissziók szerencsés vállalkozását, és sok sikert kívánunk a missziós gondolat terjesztésében. Kedves olvasónkat pedig buzdítjuk, hogy olvassassa ezeket a füzeteiket és apostolkodásának tekintse terjesztésüket!

Veér Antal, O. F. M.

A LÉLEK ÚTJAI ISTENHEZ (*Itinerarium mentis in Deum*) címen foglalta össze Szent Bonaventúra a keresztény bölcsélet és hittudomány rendszerét, és állította a tökéletesség útjának szolgáltatóra. Művelt lelkek élvezetes olvasmánya. Mély gondolatokban és érvelésekben lehetnek meg benne hitük és természetfölötti életszemléletük megszilárdulását. A második kiadás művészi kiállítás alakjának ára 2.— pengő.

Dr. Goltner Dénes, kir. ügyész: A GYERMEK MINT TANU A MODERN JOGSZOLGÁLTATÁSBAN. Budapest, 1942.

A modern és minden idők jogszolgáltatásnak égető kérdését tárgyalja ebben a kiváló munkájában a szerző, alapos tudással, életp tapasztalattal és finom lélektani megérzéssel.

Tanulmányát két részre osztja. Az elősében a tanu és tanubizonyítás fogalmát tisztázza röviden és szabatosan. Sorra veszi a különböző nemzetek erre vonatkozó joggyakorlatát és világosan kimutatja, hogy ez a kérdés általános jogszolgáltatási probléma, de túlnyomórészt mégis a büntető bíraskodás anyagához kapcsolódik.

A második részben bőven tárgyal a gyermekről magáról és a gyermektanubizonyítás rendkívül küszált problémájáról. Figyelme kiterjed a jelentősebb kultúrállamok gazdag gyermektanubizonyítási irodalmára és a fennálló tételes jogokra. A legnagyobb elismerés hangján méltatja a Lipcsei Tanítók Egyesületének úttörő munkáját.

Szerző kitünő tanulmányával a gyermek- és fiatalok-tanu problémájának fontosságára kívánja felhívni a mérvadó körök figyelmét. Ezt elérte. Hálás köszönetet fognak mondani szerzőnek intelligens szülők, nevelők, papok, bírák, és mindazok, kiknek feladata a társadalmi rend biztosítása, az emberiség megmentése. Ezeknek ajánljuk elősörben ezt a kiváló munkát, amelynek minden sora élénken megvilágítja ennek a szónak mély értelmét: „Istenem, Istenem, mily törekény alapon nyugszik az emberi igazságszolgáltatás!”

P. Schrotty Pál, O. F. M.

Az iparosifjúság legégetőbb kérdését tárgyalja Lantos-Kiss Antal „MI INASOK” című könyve. A keresztény erkölcs és társadalomszemlélet világánál sürgetti az eddig Jórészt elhanyagolt munkásifjú helyzetének és lelki nevelésének megjavítását. Ára: 4.— pengő.

Vojnovich Géza: GYÖRGY BARÁT. Regény. Franklin, 1942.

Sok szó esik mostanában irodalmunk e nagyszerű alkotásáról. A „György Barát” is, aki programmszerűen „élni kíván ennek a Nemzetnek nyelvében, szavában és tanításában, hogy soha meg ne fogyatkozzék benne Isten szintizta igazsága, amely a népek és országok alapja...” vallja, hogy a Magy. Tud. Akadémia főtítkára, a finom ember, a tudós és kiemelkedő író megint remekelt. Könyve megörvendeztetni mindazokat, akik élvezetet találnak Halzánk gazdag történelmének, kimagasló egyéniségeinek mélységes lélektani megérzéssel, emelkedett stílussal, eredeti, igaz, tökéletesen művészi meseszövevényi készséggel való megírásában. Ezek áldani fogják az író könyvének ezen nemes tulajdonságaiért és azért a megismerésért, hogy Hazánk ezekben a sorsdöntő időkben is nemcsak termékeny talaja az átlag és az átlagnál jobb irodalmi alkotásoknak, és írónak, hanem az igazi nagyság meleg, felemelő és vigasztaló értékével is erősíti ezt a Nemzetet a Gondviselés vezérelte ezer-éves génusza.

Gyöngykoszorú ez a könyv. Igazgyöngy minden fejezete, de a legszebb és legértékesebb mégis köztük „György Barát küzdelme önmagával”. Egyike a legmélyebb lelkiismeretvizsgálatoknak a magyar irodalomban! Nem kisebb érték, mint „György Barát és Verancsics dialógja”.

Halála tragikus.

Vallomást tesztek! Az a fészület, amely előtt Fráter Györgyöt meggyilkolták térdeplőn fölött függ...

Megértem György Barátot életében, halálában valahányszor elébe borulok.

P. Styl, O. F. M.

MAGYAR BOKRÉTA. TANÍTÓK ÉS KÜLTÖK III. GYÜJTEMÉNYE. Öfensége Katalin kir. herceggasszony előszavával, dr. Hankiss János egy. ny. r. tanár bevezetésével, szerkesztette: **Könynyü László.** A Magyar Tanítók Művész-körének kiadása.

A magyar tanító-írók újabb csokra ez a kötet. Immár a harmadik. Új fogalmat dobott az irodalmi életbe, a tanító-író eszméjét. A magyar tanítóság nemzetnevelő munkájából nem is maradhat el a toll ereje. A magyar tanítóság köréből emelkedtek ki irodalmunk megújulásának nagyjai a mult században, ma is ott van a helye minden irodalmi megmozdulásban. A Magyar Tanítók Művész-körének taghadatlan érdeme, hogy porondra állítja a maga gárdáját és a nyilvános elismerést is kivívja a magyar iskola névtelen és sokszor túlszerény hőseinek. Amint végiglapozzuk a kötet gazdag tartalmát, a legváltozatosabb képből mutatkozik be a tanító-író. Vallásos, hazafias, pedagógiai, néplélektani, természeti, történelmi stb. eszmélkedések, karcolatok, megfigyelések, novellák, költemények, sőt festmények vonulnak hosszú sorban. Szóval maga az élet lüktet minden fejezetben. Nemcsak gyönyörű olvasmányt akar nyújtani a szerkesztő, hanem hasznos közikönyvet is biztosít a tanítónak. Úgy válogatta össze az anyagot, hogy a tanító működésének is állandó segítsége legyen ez a szépen kiállított és mesterialien megszerkesztett bokréta. Örülünk, hogy Könynyü Lászlónak, a Magyar Barát kedvelt munkatársának és a neves írónak és költőnek működését ezzel kapcsolatban is megmutathatjuk olvasóinknak.

P. Dám Ince, O. F. M.

Szunyogh X. Ferenc O. S. B.: A SZENT ZSOLOZSMA. Korda, 1942. I. köt. 280 P. lap. II. köt. 216. lap. Ára I—II. 8.50 P.

Szunyogh páter e kétkötetes munkája a papi zsolozsma bőséges magyarázatát adja. Az I. kötet a zsolozsma egyes óráinak ismertetése és magyarázata, azok történeti fejlődését, alakító tényezőinek az Egyház dogmatikájába való kapcsolódását fejtegeti. Ez inkább a kíváncsi érdeklődőnek igényel elégti ki, aki naponkint látja a papot imádkozni és itt bőséges magyarázatát kapja annak, hogy mit is imádkozik a pap a zsolozsmában. De hasznára szolgál a zsolozsmát végző papnak is, hogy jobban megismerhesse imádságának kialakulását, annak nagy értékét és ezek ismeretében öntudatosabban végezze azt.

A mai természettudomány legégetőbb kérdéseit állítja a keresztény bölcsélet színe elé dr. László Ákos, O. F. M. kiadó könyve: FERENCES ISKOLA TER-MÉSZETBÖLCSLELETI PROBLÉMÁI. Ára: 4.— pengő.

Lelki szempontból értékesebb a II. kötet. Ez már az egyes napokon végzett zsolozsmarészek magyarázatát és szellemét adja. E magyarázatok szerint minden nap megkapja a maga alap gondolatát, melynek keretében minden szöveget szépen beleilleszkedik és külön-külön értelmet kap. Az utána következő fejezetek a zsolozsma értékéről és buzgóbb végzésének módjáról ismernie kellene mindenkinek, aki a zsolozsmát végzi. Ezek átélmélkedése után a zsolozsma: — az angyali tisztség, a dicséret áldozata, — megszűnnék napi teherként lenni. Szükséges lenne, hogy minden pap és szerzetes legalább a lelki gyakorlatok alkalmával átélmélkedné ezeket a fejezeteket.

Köszönetet érdemel a szerző ezért a könyvért. Adja Isten, hogy az áldozatos tanítót, aki ennyi értéket összehordott e könyvében sok áldozatos, — de még inkább imádságos — tanítvány megértse és kövesse.

P. Kollár Kázmér, O. F. M.

Szombati László: KÖZÜS ESTI AJTATOSSÁG az Egyház liturgikus imáiból katolikus családok és liturgikus közösségek számára. Budapest, 1943. Korda Rt. kiadása. Ára 20 fillér.

Magyar szerző indította el ezt a mozgalmat az Egyházi Lapok hasábjain. Hatalmas visszhangja támadt ország-szerte. Ez az imafüzet vezérfonalat ad a papság és a hívek kezébe az esti ájtatosság változatos megoldására.

Schnattner Szigfrid, O. S. B.: MÁRIARÓL SOHASEM ELÉG. Budapest, 1942. Korda Rt. kiadása. Ára 2.50 P.

A szerzőnek ez az írása is csupa lélek. Gondolatainak vonzó ereje epában az egyszerűségben van, amellyel előadja. Mindennapunkat járja át Isten tekintetével. Ebben a könyvében a Boldogságos Szűz ünnepeihez fűz színes koszorút. Oly szépet, oly gazdagot, oly bensőségeset, hogy ilyet alig találnak még olvasóink. Megszeretik belőle jobban az Isten Anyját, és nem telik be lelkük sohasem Mária szépségével. Igazat adnak a szerzőnek: Máriáról sohasem elég...

P. Dám Ince, O. F. M.

A FERENCES SZELLEM KEMPISE SZENT BONAVENTURÁNAK „BESZÉLGETEK A LEKEMMEL” C. FŐN-SÉGES MUNKÁJA. SZERZETESI EBEDLŐ HASZNOS LEIKI OLVASMÁNYA. ÁRA: 2.— PENGŐ.

SZENT FERENC ATYÁNK SZELLEMET SUGÁROZZA
a ferences irodalom minden terméke. Szép lelki olvasmányok, mély tanulmányok!

Majsal-Dám: **Assisi Szent Ferenc világi (III.) rendjének VEZÉRKÖNYVE.** Hatodik bővített kiadás. Ára fűzve 1.40 P.

Dr. Dám Ince, O. F. M.: **Ferences Misszálé.** Függelék a Szunyogh-féle Misszáléhoz. Ára vászonkötésben 2.50 P.

Gemelli-Takács: **Franciskánizmus.** Ára 3.80 P.

Zadravecz István, O. F. M.: **Alverna.** Ára 1.40 P.

Pálffy Erzsébet: **Szent Ferenc aszentélyei.** Ára 1.40 P.

Magyar István: **Magyar képek Szent Ferenc Atyánkról.** Ára 1.20 P.

Dezso István: **P. Florentini Teodóz élete és a kereszties nővérek társulata.** Ára 1.50 P.

P. Majsal Mór, O. F. M.: **Biztatások a szebb világba.** Ára 1.30 P.

P. Meyer-Unyi: **Ferenc testvér (Szent Ferenc élete és műve).** Ára 1.60 P.

Bello Mária Lénárt, a Ferencrend egyetemes főnöke: **Szent Ferenc Harmadik Rendje.** Ára —.30 P.

Pálffy Erzsébet: **Szent Paskál élete (Elfogyott).**

Pálffy Erzsébet: **Szent Klára élete. (Elfogyott).**

P. König Kelemen, O. F. M.: **Fülek vára.**

P. Unghváry Antal: **A római egyház liturgiája. (4.— P.)**

P. Oslay Oswald: **Szabin testvér élete (3.— P.)**

A templom felszentelésének szertartása. (1.— P.)

P. Molnár Arkangyal: **Szent Antal jellemrajza. (3.80 P.)**

P. Takács Ince: **Szent Ferenc Rendje. (3.60 P.)**

Frater Lénárt: **Hunyadi magyar származása oklevelekben. (3.— P.)**

Dr. Monostory Elek: **As én Irgám. (2.50 P.)**

Lantos-Koss Antal: **Mi inasok. (4.50 P.)**

P. Trefán Leonárd: **Ferences ösvény. (1.50 P.)**

GYÖNGYÖSI FERENCES KÖNYVEKBŐL:

Dr. László Ákos O. F. M.: **A Ferences Iskola természetbölcseleti problémái. (4.— P.)**

König Kelemen O. F. M.: **A keresztény egyházak egysége (4.— P.)**

Dr. Németh Lúczus O. F. M.: **A ferences rendszabály tökéletessége (2.80 P.)**

A LELKI ÉLET FERENCES MESTERÉIBŐL:

Szent Bonaventúra: **A lélek útjai Istenhez. Bonaventúra-kompendium (2.— P.)**

Meyer Vendel O. F. M.: **Szent Bonaventúra lelkigyakorlatos vázlatai (1.— P.)**

Szent Bonaventúra: **A tökéletesség kis tükré (1.20 P.)**

Milánói Jakab: **A lelki élet iskolája (Zsarátnok) (1.80 P.)**

Szedő Dénes: **Philomena. Ferences himnuszok (2.— P.)**

Szent Bonaventúra: **Beszélgetek a lelkemmel (2.— P.)**

A TERCIÁRIUSKÖZPONT RÖPIRATAIBÓL:

Jagicza Juvenál: **Jézus neve és a ferencesek (—,10 P.)**

Pusztay Gábor: **A ferencesek szociális alkotásai (—,10 P.)**

Érdekel a Ferencrend? (—,40 P.)

Szent Ferenc hív (II. bővített kiadás —,10 P.)

Általános feloldozás (imaszöveg magyarul) (—,04 P.)

Szent Antal missziós naptár (—,80 P.)

KULTUSZFÜZETEINKBŐL:

(Litánia, kilenced, alkalmi imák és énekek stb. stb.)

Jézus Szíve tisztelete.

Fájdalmas Szűzanya tisztelete

Szállást keres a Szent Család

Lurdi ájtatosság

Pádurai Szent Antal tisztelete

Assisi Szent Ferenc tisztelete

Árpádházi Szent Margit tisztelete

Kis Szent Teréz tisztelete

Árpádházi Szent Erzsébet kilenced

Boltí ára 24 fillér, nálunk rendelve 20 fillér. Kérjük olvasóinkat, lehetőleg csoportosan rendeljék.

Karácsonyi üdvözlőlapok: Ferences tárgyú lev. lapok (—,10 P-től)

Ha valamelyik könyvet óhajtod, írd egy levelezőlapon a következő címre: Magyar Barát, Gyöngyös, Postafiók 103.

Figyelem! Előre ne küldjünk pénzt, hanem a küldeményhez mellékelj csekklapon utólag adjuk fel.

FELVÉTEL A FERENCRENDBE!

A Ferencrend lelkipártokodással, az ifjúság nevelésével, bel- és külföldi misszióval foglalkozik. Aki a Ferencrend kötelékében papként akar Istennek szolgálni, érettségi, III. a VIII. gimnáziumnak felvételi bizonyítványával jelent-

kezzék: Főt, Ferences Tartományfőnökség, Bp. II., Margit-körút 23. cím alatt.

A Rend történetét, belső életét, jellegzetes vonásait nagyszerű összefoglalásban adja: **Érdekel a Ferencrend? c. fü-**

zetünk. Rövidségében is köteteket pótol. Minden III. rendinek, ferenceseket tisztelőnek, barátoknak készülő ifjúknak föl-tétlen meg kell szereznie. Készülni nyomás, 28 Márton Lajos díszrajz ellenére is ára csak negyven (40) fillér.

Irógép!

Számológép!

Szorzó és

összeadógép!

Kölcsönzés, vétel, csere, eladás.

Nagy raktár új és ujjáépített gépekből

Vajda Zoltán József

cégnél.

Kispest, Klapka-u. 3/a.

Telefon: 142-103.

LELKI SZÖVETSÉGET

köttünk kedves előfizetőtestvéreinkkel. Imádkozni akarunk értük, hogy tanításunk fogjon a lelkünkön. Imádkozni akarunk lelki és testi javukért. Testvériségbe akarjuk fogni olvasótáborunkat: egymásért imádkozó és áldozó lelki közösségbe! Ennek a testvériségnek elmélyítése céljából minden hónapban egy szentmisét mondatunk előfizetőinkért és hozzátartozóikért. Az Úr Jézus áldozatának a végtelen kegyelméből egyformán részesedünk mindannyian. Hisszük, hogy ez a lelki szövetség szorosabbra fűzi kapcsolatunkat s mérhetően vigasztalásban részesít édes mindannyiunkat!

† HALOTTAINK:

Dr. Feztl Nándorné, Pécs

Dr. Pallay M. Béláné, Szatmárnémeti

Nyugodjanak békében!

Azokért az elhunyt előfizetőinkért, akiknek elköltözéséről értesülünk, egy-egy szentmisét mondatunk. Ezenkívül minden hónapban egy szentmisét mondatunk összes elhunyt előfizetőinkért és előfizetőink elhunyt hozzátartozóiért!